ЛЕМКІВЩИНА
LEMKIVSHCHYNA
1989

Ч. 1

НАША ЦІЛЬ: ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНОГРАФІЧНИХ ЗЕМЕЛЬ У ВІЛЬНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ

OUR MOTTO: THE UNITY OF UKRAINIAN ETHNOGRAPHIC TERRITORY IN A FREE UKRAINIAN STATE

ЛЕМКІВЩИНА

КВАРТАЛЬНИК

РІК 11, ЧИСЛО 1(40) ВЕСНА 1989

видає

ФУНДАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕМКІВЩИНИ

з рамени

СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЛЕМКІВ
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ
І ОБ'ЄДНАННЯ ЛЕМКІВ КАНАДИ

ВИДАВНИЧА КОМІСІЯ

Мирон Мицьо — Голова
Марійка Дупляк — Заступник голови
Юліян Котляр — Адміністратор
Василь Скомський — Фінанс. референт

адреса

"Lemkivshchyna"
P. O. Box 7
Clifton, NJ 07011-0007
USA

Великодне привітання 1
Б.І. Антонич. Resurectio-Воскресення 1
У 175-річчя з дня народження 2
Рік 1989 — Рік Української Мови (звернення Секретаріяту СКВУ 2
"Пошануймо його мову" 3
"...Ніхто не вийшов мені на зустріч, ніхто не привітав..." 4
М. Данилів. По Лемківщині 6
На вулиці лемківській у Львові 6
Лелюхівський. Сумний спомин зі села Лелюхова 8
М. Левицький. З приводу одного храму 9
Б.І. Антонич. Сади 10
К. Подляські. Українці на Ясній Горі (переклад з поль. **М.Д.**) 11
Ст. Чупак. У 10-ту річницю смерти дир. гімназії в Перемишлю — Ст. Шаха 12
Вітаємо "Ослав'ян"! 13
мд. Запізнаймось з Іваном Майчиком... 14
І. Лико. "Лемковина" і наше будення 15
Б.І. Антонич. Тиша 16
Lemkivshchyna — English edition 17
По сторінках "Нашого Слова" 21
М. Остромира. Лемківщина в огні 21
Фонд Допомоги при КУ ООЛ 26
З життя Організації 27
Загальні Річні Збори 27
Відійшли від нас... 29
Коляда 1988/89 — список жертводавців 31
Пресовий фонд "Лемківщина" ..... обкл.

На обкладинці: Ансамбль "Ослав'яни"

АДРЕСА КРАЙОВОЇ УПРАВИ ООЛ:

Organization for Defense of Lemkivshchyna
P. O. Box 7
Clifton, New Jersey 07011-0007

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ:

Марія Дупляк — гол. редактор

Іван Лико
Катерина Мицьо

Мистецьке оформлення одкладники: М. Черешньовський

Редакція застерігає собі право виправляти мову, скорочувати та корегувати надіслані матеріяли. Передрук матеріялів з "Лемківщини" дозволяється при умові подання повної назви журналу. Прислані матеріяли Редакція не повертає.

Річна передплата **10.00 ам. дол.** — летунською почтою **16.00 дол. річно.** Ціна числа **2.50 ам. дол.** (або рівновартість в чужій валюті). На Вашій адресі є зазначено, доки заплачена Ваша передплата.

ЧИ ВИ ЗЛОЖИЛИ ВЖЕ СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА "ФУНДАЦІЮ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕМКІВЩИНИ"? ЯКЩО НІ, ТО ЗРОБІТЬ ЦЕ СЬОГОДНІ! ЧЕКИ І МОНІ ОРДЕРИ ВИПИСУЙТЕ: "THE LEMKO RESEARCH FOUNDATION" і шліть на адресу:

The Lemko Research Foundation
P. O. Box 7
Clifton, NJ 07011-0007

Ваші пожертви є звільнені від податку в ЗСА.

Printed in U.S.A.
by Computoprint Corporation
335 Clifton Ave., Clifton, N.J. 07011

Христос Воскрес!

Вітаємо всіх Членів, Прихильників наших організацій і Управи Відділів з радісним святом Воскресення Господнього!

Наші вітання і найкращі бажання для всіх земляків, що проживають у Рідному Краю і поза його границями, розкинені по всіх континентах, але об'єднані одною Любов'ю до Батьківщини! Хай Воскреслий Христос зішле їм радість і щастя!

Світова Федерація Лемків
Організація Оборони Лемківщини в Америці
Об'єднання Лемків Канади
Фундація Дослідження Лемківщини

RESURECTIO • ВОСКРЕСЕННЯ

Дзвони грають зарання, бо зоря сходить рання,
дзвони грають, вітають, бо зоря є ясна,
дзвони грають зарання, від самого світання,
дзвони грають, вітають, воскресає весна.

Дзвони б'ють без угаву, б'ють на радість, на славу,
дзвони б'ють в п'янім герці, хоч замовкли, б'ють знов,
дзвони б'ють без угаву, будять тишу імлаву,
дзвони б'ють, бо у серці воскресає любов.

Дзвони б'ють невгомонно, кличуть чудо містерії,
дзвони б'ють срібнотонно, струмінь радісних слів,
дзвони б'ють самодзвонно, бо це духа й матерії,
дзвони б'ють, гармонійний воскресає двоспів.

Дзвони грають шовково, осяйно, барокково,
дзвони грають, вся земля на привіт поспіша,
дзвони грають шовково, будять Сонячне Слово,
дзвони грають, бо моя воскресає душа.

Б.І. Антонич

П'ятниця, 25 березня 1933.

У 175-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДИН

Тарас Шевченко

О, Святая!
Свята Батьківщино моя!
Як поможу тобі в одчаю —
І ти закована і я...
Скажу тиранам Божу волю, —
Не зрозуміють, не приймуть!
І на твоїм широкім полі
Камінням вісника поб'ють!
Знесуть високії могили
І понесуть із словом зла!
Тебе убили, розчавили
І восхвалять заборонили
Твої великії діла!
О, Боже, сильний і правдивий,
В Твоїй руці — життя і смерть —
Втягни у славу свою твердь
І сотвори святеє диво —
Воскреснуть мертвим повели!
Благослови возстать собором
На подвиг новий і суворий —
На чин викуплення землі,
Землі, повитої в неславу,
Стократ политої криваво
Колись преславної землі!

РІК 1989—РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ*

Мова — це душа народу, вона відображає пройдений історичний шлях нації і рівень її культурного розвитку, як також національної свідомости. Мова — це свідоцтво культури того народу й тому ніхто не повинен бути байдужим до своєї мови. Байдужість до мови можна пояснити байдужістю до минулого, сучасного й майбутнього свого народу. Саме тому Москва на протязі трьох століть намагалася асимілювати українців і зробити з них — за царів — "русский народ", а за совєтської влади — спільний "совєтскій народ" з російською мовою.

На протязі московського панування в Україні уряд не шкодував ніяких засобів, щоб зупинити розвиток української мови, щоб не допустити її до загального публічного вжитку. За царів заперечували право на існування української мови, забороною або величезними обмеженнями українського друкованого слова; за совєтських часів українська мова не заперечується, але переслідують не тільки її знавців і дослідників, а й пересічних громадян і підступними заходами намагаються розкласти її з середини шляхом систематичного обмосковлення підручників і словників української мови. В парі з тим не допускається друкованого українського слова до широких мас українського населення в Україні, а зокрема на українських етнографічних теренах, які не включено в межі Української Совєтської Республіки. Книжки, журнали й часописи появляються в обмежених тиражах та й ті по книгарнях і бібліотеках України не експонуються українським читачам, натомість їм пропонується російські літературні твори або й українські, але в російському перекладі.

Українську мову цілковито усунено з вищих учбових закладів, обмежено до мінімуму або й зовсім усунено з середніх і початкових шкіл та навіть з дитячих садків. Всі інші засоби масової інформації, як радіо і телевізія, не говорячи вже про урядові установи т.зв. суверенної української республіки, послуговуються, на розпорядження згори, в основному або й повністю російською мовою. Сьогодні в столиці України Києві, колись культурному й релігійному центрі українського народу, та по всіх інших містах України на вулицях не чути української мови.

Цей застрашливий стан стурбував українців по цілому світі й тому з приходом до влади М. Ґорбачова та проголошеної ним політики гласности і перебудови в СССР, передові українські письменники й літератори заговорили про жалюгідний стан української мови в літературі та школі і про українську культуру взагалі. Як виявилося, ці письменники й літератори були речниками широких українських мас в Україні й поза нею в СССР, що досі, застрашені большевицьким терором, мовчали, а тепер заговорили про кривди, заподіяні українському народові

"ПОШАНУЙМО ЙОГО МОВУ"

Цього року 9-го березня минає 175 років від дня народження великого українського поета, борця і мученика за права українського народу, Тараса Шевченка. Важливість Шевченка в історії українського народу не можна переоцінити, бо його творчість, а зокрема його політична філософія висловлена в його поезіях, стала підвалиною нашої національної свідомости. Це ж Шевченко став основоположником української літератури, який своєю поезією доказав, що українська мова здатна до вислову найглибших почувань людини, до найбільш філософічних міркувань.

Не менш важливою є Шевченкова політична філософія, яка стала підставою нашого національного відродження, збудила приспану ворогами любов до нашого минулого і вказала нам єдиноправильний шлях, що тільки "в своїй хаті, своя правда і сила і воля". Але це вимагає спільного зусилля, об'єднання всіх верств українського народу, до чого він закликає, говорячи, "обніміте ж брати мої, найменшого брата, нехай мати усміхнеться, заплакана мати". А заразом з тим він закликає стати на прю з нашими ворогами: "Вставайте, кайдани порвіте, і вражою злою кров'ю волю окропіте".

Ось це і є наш дороговказ, який нам дав Шевченко, це напрямні нашої діяльности. Проголосивши 1989 рік Роком Української Мови, Світовий Конґрес Вільних Українців, як і ми всі українці у вільному світі, хочемо вірити, що нашим братам і сестрам в Україні вдасться привернути потоптаній та обезправненій українській мові належні права на землі Шевченка, щоб слово Шевченка лунало свобідно і непофальшовано.

А тут поза межами землі української, зробім усе можливе, щоб українська мова, мова Шевченка, знайшла своє гідне застосування в кожній нашій родині, в кожній нашій церкві, в кожній нашій організації. Шануючи Шевченка — пошануймо і його мову.

(*Заклик Президії СКВУ*)

совєтським урядом. Користаючи з політики перебудови, українці поставили конкретні вимоги, щоб надати українській мові статус державної мови в українській республіці і введення її у школах, урядових установах і всіх засобах інформації. Подібні вимоги на право вільного розвитку української мови й культури, шкільництва і преси ставлять українці, які живуть на українських теренах поза українською республікою, а також на поселеннях в інших республіках СССР.

Українці в країнах вільного світу завжди почувалися частиною українського народу й переживали дуже болісно його трагедії терору й голоду на рідних землях, зі страхом спостерігати русифікаційну політику Москви в Україні та вболівали над незавидним станом української культури під московсько-большевицькою окупацією. В зв'язку з останніми подіями в Україні V Світовий Конґрес Вільних Українців вітає змагання передових діячів української культури в Україні і, бажаючи допомогти їм морально у боротьбі за привернення прав української мови й культури на вільний розвиток, доручив новообраній Президії Секретаріяту проголосити 1989 рік "Роком боротьби за сомобутність української культури і мови". Виконуючи доручене їй завдання, Президія Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців проголошує 1989 рік — Роком Української Мови і Літератури й закликає українські громади у країнах вільного світу організувати відповідні наукові конференції, щоб розглянути мовну політику різних режимів на українських землях та в країнах українського поселення, а зокрема політику совєтського уряду, схвалювати резолюції, які піддержували б слушні вимоги українських письменників і літераторів на вільний розвиток української мови й культури.

Але боротьба за українську мову не обмежується до самої України. Українці поза її межами повинні доложити всіх зусиль, щоб задержати українську мову як засіб комунікації в українських родинах, церквах і організаціях.

Президія Секретаріяту СКВУ закликає всі українські поселення у вільному світі влаштувати також популярні відчити, академії і концерти для відзначення року української мови і збирати підписи на петиціях до Організації Об'єднаних Націй, де Україна є членом-основником, і до уряду совєтської України з домаганням, щоб він припинив політику лінґвіциду в Україні й конституційно оформив закон про визнання української мови державною мовою України. таким чином ми допоможемо нашим братам і сестрам в Україні в їхній боротьбі за українські школи, багатотиражну українську пресу й літературу, за Українські Церкви та взагалі за право на вільний розвиток української культури у всій її багатогранності.

---

*Звернення Президії Секретаріяту СКВУ

"...Ніхто не вийшов мені на зустріч, ніхто не привітав..."

Від Редакції: Під час своєї подорожі на святкування Тисячоліття Християнства Русі-України у Ченстохові (Польща) Владика Митрополит Кир Стефан Сулик відвідав місце свого народження — село Бальницю, що на Лемківщині. Ось як розказує про свою зустріч з Бальницею сам Владика.

Мої відвідини місця, де колись було наше рідне село, зробило на мене чи не найглибше враження під час цієї подорожі. Довгими роками, бо вже більш як 44 роки я мріяв, щоб хоч раз побачити те місце де я родився, де зростав і виховувався, де почав перші кляси народньої школи, як писав о. Маркіян Шашкевич:

"Де мя знає дуб старенький
і один і другий,
як зростав я там маленьким
без журби, без туги."

Для мене це єдине місце в цілому світі, другого такого немає. Я бо змалку, бо вже від 10-го року життя, від 5-ої кляси блукаю по світі. Спершу в школі, а відтак ділив долю скитальщини, виїзд до Америки, дальші студії, чужі люди, чужа мова, і хоч все Бог хоронив мене від злого, то мимо всього чомусь все снилось мені рідне село, рідна хата, церковця на горбку, зелені чудові Бескиди, розлогі поля і густі ліси.

І так в цьому році нашого святого Ювілею Тисячоліття Господь дозволив, що мої сни здійснилися. При нагоді прощі до Ченстохови на святкування Тисячоліття, я мав змогу відвідати і ще раз в житті побачити рідні сторони. Їду автом з Команчі почерез Репедь, Смільник, Волю Мигову. Дорога до Бальниці провадить через ліс, наче входову браму. Хоч знав я, що в селі нікого немає, бо ще в 1946/47 роках всіх насильно виселили, однак, підсвідомо надіявся проти надії, що когось стріну, з кимось поділюся радістю мого повороту. Колись, як молодим студентом вертався додому зі школи в Самборі та йшов пішки із залізничої станції, то наш вірний пес якось здалека пізнавав мене і біг мені на зустріч та своїм радісним гавканням наче сповіщав всім — наш Стефан приїхав додому. Тепер навіть пес не гавкнув, ніхто не вийшов мені на зустріч, ніхто не привітав, тільки сивими осінніми хмарами покрите небо мовчки дивилось на мене і сіра від дощу мокра землиця здавалось, гомоніла: вернувсь мій син до мене!

Побачив я рідне село і не пізнав. Немає ні однісінької хати, ні церкви, ні школи, ні млина в долині села. Колись розлогі, орані поля засаджено густим шпильковим лісом, що його вже вирубують, щоб ужити для виробу паперу. Серце краялося на вид страшної руїни. Лишився тільки сад вже запущений, що ріс біля нашої хати. Він став тою точкою орієнтації по якій я пізнав місце, де колись була наша хата.

Бальниця. Хрест, що колись був на вершку церковної вежі. Більш нічого не залишилося з церкви св. Михаїла в Бальниці.

Ось і руїна! Там, де віками жили наші люди, де Бога молили, виховували своїх діточок, від ночі до ночі в поті чола працювали на хліб насущний — там тепер одна дика пустиня, бур'янами, кущами і лісами поросла свята землиця. На горбочку, де стояла церковця, а біля неї цвинтар — заросла кущами і травою пустеля. Дерев'яні нагробні хрести давно погнили, тільки де-не-де стерчать залізні хрести. Бетоновий нагробний пам'ятник на могилі мого найстаршого брата хтось навмисне перевернув, а табличку з іменем відірвав. Опертий на грубе, старе дерево стоїть великий залізний хрест, що колись завершував ви-

БЕРІЗОНЬКА

Грабський

Зашуміла берізонька, та й в'янути стала.
Ой, чого ж ти, Лемківщино, така сумна стала.

Заніміли сині гори покриті лісами,
Та й заросли всі доріжкі буйними травами.

Не співають дівчатонька йдучи з серпами,
Бо вже тії поля, луки, заросли лісами.

А на тих руїнах, де село стояло,
Також геть, дочиста, все позаростало.

Тільки одна церква стоїть між липами,
Як та бідна вдова, поміж сиротами.

Від куль в банях діри. Дощ до неї ліє,
Як на неї подивитись, серце з жалю мліє.

А там край дороги, видно із далека,
цвинтар обсаджений навколо смереком.

А над тим цвинтарем чорний ворон кряче.
Як лемко переходить, то гірко заплаче.

Заплаче, загляне на тії могили,
Бо там наші предки голови склонили.

Доріжкі й стежкі вкриті бур'янами.
Нема там з ким говорити, хіба з деревами.

А на горі дуб старенький, листками шепоче,
Немов руки простягає... щось сказати хоче:

Брати мої й сестрички, розкажу вам нині:
Одні брати у Варадці, другі в Радоцині.

У Варадці сидять дома, аж їм стало густо,
З Радоцина виїхали. В Радоцині пусто.

А в долині калинонька струнка і висока,
Мов дівчина в зеленому, гарна, кароока...

А на руках держить квіти, віночок сплетений.
Де подівся мій миленький, той мій наречений?

Чи в доріжці він заблудив, чи з дороги збився,
А може він Лемківщину навікі призабув...

Течуть річкі на долину, та й поміж лозами,
Не одна то криниченька, потекла сльозами...

Потекла сльозами, хотіла б знати,
Чи ще прийдуть брати-лемки з неї воду брати?

соку церковну вежу, покинутий свідок кривди і руїни. Повісив хтось на ньому мале металеве розп'яття Христа. Його ми зняли і передали о. Т. Майковичу, щоб зберіг його в новій церкві в Команчі, як пам'ятку з церкви св. Михаїла в Бальниці.

От до чого здібні люди 20-го століття — часів найбільшого поступу техніки і цивілізації, а водночас найбільш жорстокого звірячо-дикунського варварства, нічим гіршого від давніх монгольських орд. Святкуємо Тисячоліття Хрещення і до чого дочекалися? По так довгих століттях проповідування Христового Євангелія правди, любови, милосердя, всепрощення, навіть найбільшим ворогам — християнські народи здібні на ось такі звірства, на жахливі знущання над невинними масами бідного селянського народу, над невинними жінками і дітьми, над старцями і немічними. Здібні на такі злочини тільки тому, бо дозволили темряві новітнього поганства опанувати їхні серця.

Дивлячись на нашу святу землицю в такій жахливій руїні, в душі я молився Богу зі жалем серця, питаючи Його: "Боже вселаскавий і всемилосердний, який же страшний гріх поповнив мій нарід, ось ті бідні лемки-хлібороби, що Ти дозволив, щоб такий страшний допуст зійшов на них? Чи ж любити свій рідний край, свою землицю, свою святу Церкву, свою мову і змагати до свободи вільно всім народам тільки не українцям? Для українців це чомусь злочином називають і за це ось так карають? І чую в серці: "Пам'ятай, що і Син мій єдинородний і найсвятіший терпів несправедливі знущання, хрест і ганебну смерть. Терпів Він тоді сам. Тепер Він уже не сам, бо від часів св. Володимира народ твій, що у «Христа хрестився, у Христа зодягнувся» і став Христовим, частиною Його Таїнственного Тіла. Тепер Христос продовжує спасати грішних людей, продовжує своїми терпіннями задосить учиняти за страшні злочини людей. Тепер у своєму прославленому Тілі Христос уже не може терпіти, тому Він отже вибрав собі твій нарід, щоб як колись Симон Киринейський він допоміг Йому нести хрест, щоб терпіти у твоєму народі. Як тоді так і тепер скінчиться хресна дорога твого народу. Прийде великий день світлого воскресіння і прослави, день волі і перемоги всім, хто зостанеться вірний Мені."

З такими думками в серці виїхав я з Бальниці, відвідав сусіднє село Манів і його цвинтар біля церкви, якої вже немає, а в ній я був хрищений. Звідтам через Тісну поїхав я до Балигорода, оглянув там нашу муровану церкву опустілу і в жахливому стані. В дорозі до Устрік Долішніх, а відтак до Ліська і назад до Команчі я оглядав і подивляв красу чудових Бескидів тепер опустілих, самітних, без життя.

Америка, ч. 125

ПО ЛЕМКІВЩИНІ

Величаві святкування в Ченстохові з нагоди 1000-ліття Хрещеня України закінчилися, і ми з нашою прогулькою під проводом сестри Томи Гриневич вже в Кракові.

Тут довідуюся, що на наступний день, 13-го вересня відбудеться врочисте посвячення церковці в Команчі.

Рішаюся туди їхати, бо це ж моя рідна Лемківщина!

Намовляю сестру Тому і мою сестрінку Христину і в трійку замовленим автом вранці рушаємо до Команчі. Заїздимо аж під саму церковцю. А церковця гарна, як писанка зі стрункими банями пишається серед чудових гір.

Над входом, на синьому тлі золотими буквами напис: "Вони мені спорудили святиню, щоб я міг жити серед них".

Слова ці зворушили мене, яка глибока думка — читаю двічі.

Народу повно довкруги, бо церковця невеличка не може змістити усіх.

Пропихаюся до середини, бо якраз відправа вже почалася. В середині церковця ще краща, хоч ще не зовсім викінчена, пахне свіжим деревом і кадилом.

Службу Божу відправляють архиєпископ Марусин, митрополит Сулик, єпископ Лостен, о. митрат Мартинюк (ґен. Вікарій) і о. Майкович. Гарно співає ціла церква. Проповідь змістовну, патріотичну говорить архиєпископ Марусин. Згадує насильно виселених лемків на Поморя, які тужать за своїми горами, раді вертати і будувати знов на погорілих місцях свої хати, але польський уряд не дозволяє. Згадав архиєпископ Марусин і нашого митрополита Стефана, який народився на Лемківщини і від Команчі заледви кільканадцять кілометрів є його рідне село Бальниця.

І поїхав митрополит Стефан у рідне село: ні живої душі, все заросло травою, буряном, знайшов лише яблінку і зірвав яблуко на спомин.

Так закінчив Владика Марусин свою проповідь.

Відправа закінчена, церковця посвячена, ще тільки формується процесія, щоби посвятити хрест на пам'ятку 1000-ліття Хрещення України, який стоїть на площі перед церковцею прикрашений квітами і ріжно-кольоровими стяжками.

Попереду дівчата і хлопці в чудових лемківських строях несуть хрест, хоругви і образ Матері Божої. Відбувається традиційне посвячення хреста. Лунає спів і відбивається гомоном від поблизьких гір.

НА ВУЛИЦІ ЛЕМКІВСЬКІЙ У ЛЬВОВІ

В золотистім дощі,
Перенизанім листям
І мокрим блиском
Вечірніх світильників,
Запітніла вся вулиця —
Тепла й інтимна.
Тут живуть скрипалі,
Фантазери і мрійники,
І настроюють дружно
Інструменти і душі
На мелодії осінні —
Тонкі і барвисті.
Тут, під вашим вінком,
Золотистий видзвонює клен
І вторить тій
Чарівній мелодії.
А під ранок засне —
Лиш тоді, як складе
Ясну зброю свою
Музикант.

Вірш надісланий з України

Починаю шукати за знакомими зі села Куляшне. Маю щастя, вкоротці я вже окружена невеличкою групою людей, сердечно вітаються зі мною. Старші мене всі пам'ятають, а молоді кажуть, що мене знають з оповідання.

Село Куляшне належало колись до парохії Щавне, де мій батько був парохом від 1917 р. до дня коли його з частиною мешканців Щавне вивезли на схід, а другу частину на Поморя ("Ziemie Odzyskane"). Село спалено, лиш церква залишилася.

Село Куляшне майже в цілості врятувалося. В неділі і свята сотрудник з Команчі о. І. Піпка відправляє для них Службу Божу.

На мою велику радість, в короткому часі приводять 87-літнього господаря, Миколу Мацка, який одинокий залишився в Щавнім. Під час вивозу сховався, хата була під лісом і так врятувався з родиною. Зі сльозами в очах вітаємося, а вже старенький питає:

— "Паннунцю, як поїдете до Щавного, я маю ключі від церкви".

В його очах я ще все та сама "паннунця", яку пам'ятає з давніх літ.

Сідаємо до авта і їдемо до Щавного віддаленого від Команчі всього 10 км. По дорозі старенький оповідає.

ТИСЯЧА РОКІВ ХРИСТИЯНСТВА

988 – 1988

ЯРОСЛАВ

Карточка видана в 1988 р. українцями міста Ярослав з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні.

МИЛОСЕРДЯ ДВЕРІ

СОБОР

" — А знаєте — наші люди з Поморя приїхали, хотіли побудувати хати на своїх давніх обійстях, але польський уряд не дозволив, казав вертати звідки приїхали. Просили, плакали, нічого не помогло. Тепер все належить до держави, лиш частину поля в Щавнім управляють в'язні, яких привозять аж з Нового Лупкова."

Під'їздимо до місця, де колись стояло приходство з чудовим городом і садом. Все заросло травою, бурянами, кущами і лиш одна здичіла яблінка залишилася.

Ідемо під гору де церковця похилена стоїть серед дерев, як ця сирота, ще держиться на силу, а біля неї і старенька дзвіниця — тільки дзвонів немає. Дрожачими руками відчиняє старенький Микола двері і входимо до притвору.

По лівій стороні на стіні намальована пропам'ятна таблиця. Пам'ятаю її, а всеж таки читаю, що за старанням о. пароха і декана Михайла Ґробельського, мого покійного батька і жертвами парохіян села Щавного церква була розмальована Київським товариством "Відродження". Слідують прізвища малярів а між ними вже покійного Миколи Прасіцкого, мешканця Філядельфії.

Входимо до середини, клякаю і сльози котяться по моїм обличчі. Перусуваються образи з минулого: Тут, в тій церкві я була хрещена, тут під час вакацій я служила мойому покійному батькові до Служби Божої, тут було моє вінчання, тут обидва вже покійні дідусі хрестили нашого одинокого сина Юрка і тут в останнє мій улюблений батько правив Службу Божу і благословив нас в далеку дорогу.

В середині церкви здається мало змінилося, ці самі ікони вбрані у вишивані рушники гляділи на мене як колись. О Боже, скільки літ проминуло від часу, як я була тут в останнє. Прощаюся зі стареньким Миколою і його сином, обіцюю написати, прислати знимки і вертаюсь назад до Команчі.

Ще хочу піти подивитися на стареньку церкву, де я стільки разів бувала на всіх празниках. Парохом в ті часи був о. кан. Іларіон Венгринович, товариш з теології мойого батька. Церква стара, похилена, бо вже близько 200 літ стоїть в окружені дерев. Тепер тут православні відправляють Богослуження.

Зустрічаюся ще раз з моїми односельчанами, оповідають про себе, розпитують за мою рідню, мойого брата Стефана з Нового Йорку, запрошують до себе в гостину, але в мене вже часу не багато, тому прощаюся і обіцяю написати.

Вечеріє. Перед нами далека дорога, треба поспішати, сідаємо до авта і рушаймо в напрямі Кракова. Крізь вікно споглядаю на гори і ліси, які поволі зникають в далечині оповиті осінною мрякою.

Очі мої повні сліз, а уста шепочуть: прощайте! Я вже напевно більше вас не побачу, прощайте!

Марійка Данилів

СУМНИЙ СПОМИН ЗІ СЕЛА ЛЕЛЮХОВА

Українська греко-католицька церква св. Дмитрія в селі Лелюхові, новосандецького повіту, збуд. 1861 р.

Село Лелюхів знаходиться в гарній долині наших карпатських гір на польсько-словацькім кордоні, належить до новосандецького повіту.

Границею між Польщею й Словаччиною є малий потік Смеречин, що вливається під селом до ріки Попраду. У віддалі 8 км є місто Мушина, де наші лемки їздили на ярмарок. Там вони продавали свої продукти: масло, яйця, гриби, ягоди, а також худобу. В заміну купували товари першої потреби: цукор, сіль, нафту та шкіру, з якої шили т.зв. "керпці".

З Мушини через село Лелюхів провадить головний залізничний шлях на Словаччину до Орлова й Пряшева.

Перед виселенням, в селі жило біля 60 родин, між ними дві польські й одна жидівська. Головним затрудненням мешканців села було хліборобство. Жид, як звичайно, занимався торгівлею, мав свою крамничку і "корчму". Після виселення жидівської родини, у цій просторій хаті створено читальню "Просвіти" та кооперативу "Єдність".

Центральне місце в селі занимає гарна дерев'яна церква й парафіяльний дім. Церкву св. Дмитрія збудовано в 1861 році.

В часі німецької окупації, по лемківських селах почало проявлятись оживлення національної свідомости. Причинились до цього наші українські учителі, духовенство, а найбільше наша українська інтеліґенція, яка прибула із західніх земель України.

Автор цих рядків, проживаючі довгі літа на еміграції, часто тужив за своїм рідним селом де народився та провів свої молоді літа. Туга за рідним селом заманила мене поїхати у рідні сторони. На превеликий жаль відвідини рідного села Лелюхова були для мене великим душевним пригнобленням.

Після брутального виселення наших лемків, одних на Україну, а других на т.зв. "західні відзискані землі", наші лемківські села цілковито опустіли — оніміли. Колись тут у селі лунав веселий спів дівчат й хлопців, тепер його не чути, село замовкло. Чудова карпатська природа посумніла, затужила за своїми автохтонними мешканцями, які колись взірцево опікувались нею. Село застав я в дуже занедбанім стані. На полях, які наші селяни раніше орали і сіяли зерно та садили бараболю — тепер росте великий ліс. Дороги занедбані, бо ніхто їх не поправляє. Нові мешканці села — 17 родин — це польські "ґуралє" з

Продовж. на ст. 11

МИРОСЛАВ ЛЕВИЦЬКИЙ

З ПРИВОДУ ОДНОГО ХРАМУ

В середині вересня, 1988 р. Громадська комісія охорони пам'яток церковного мистецтва поінформувала, коли у Польщі широко говорилось про те, що нині стоїмо на порозі нової ери — злагоди, у перші дні вересня перестала існувати чергова пам'ятка церковного будівництва у південно-східній частині ПНР — в Бобрівці.

Чому нині перестала існувати ще одна церква? Це та багато інших питань не давали мені спокою до моменту моєї поїздки у Бобрівку.

Село Бобрівка, що знаходиться двадцять кілометрів на північ від Ярослава, до війни вважалось українським, хоч чимало в ньому проживало поляків. Дивними вони однак були поляками. Не тільки з сусідами, але й між собою на щодень розмовляли українською мовою. Єдине, що окреслювало їхню національну тотожність, — це римо-католицьке віросповідання. Саме це дозволило цим людям залишитись на "своєму" у тривожну весну 1947 року. Ще нині, розповідає мені українська родина, яка повернулась на батьківське біля десяти років тому, літнім жінкам легше висловлюватись українською мовою, ніж польською. Але лишімо це спеціялістам. Мене цікавить, чому розібрано церкву, яка б була сьогодні чи не єдиним наявним свідченням українського родоводу села. А може це просто неправдива інформація, втішаю себе вже в дорозі. Вогник моєї надії швидко, однак, був згашений моїми супутниками. Двоє літніх людей — перемишлянка, родом з "Тернопільського воєвідства" та варшав'янин, родом з Перемишля, незважаючи на глибоку ніч, затягували розмову про давноминулі часи, про "старих українців". Мене виводило з рівноваги підкреслювання варшав'янином відібрання на сході "польських просторів". Ствердження жінки перейшло однак всі сподівання: "Уявіть собі, сказала вона, що вони (українці), наїжджають до Перемишля. Навіть мають свою церкву. Я там раз була. Щоправда, гарно там співають, але я там не хочу йти. Я маю свою віру."

Не мав я претензій до цих людей, бо, згідно з наукою про мораль, тим, хто блудить, потрібно перш за все пробачити. Спокою мені не давала думка: скільки ще потрібно працювати на ниві освіти, щоб вивести людей зі стану, коли дійсність оцінюється не науковими фактами, а емоціями, з тавром брудів часу минулого. Невже ж і там, куди я їду, більшість людей так думає?

У селі Бобрівка, поруч з новими будинками, чимало залишилось і старих, може ще зі зламу століть. Відходять вони разом з їх мешканцями, які одинокими доживають там віку. І саме для цих людей найважливішим у їхньому житті є храм. Напевно, не одна літня людина знає багато про історію церкви. Перед чужою людиною ніхто з так званих місцевих старших людей не хотів говорити про церкву, тим паче, що в селі панує поголос після поїздки представників Товариства охорони пам'яток, що будова нового костьолу буде затримана.

Для не одного з корінних мешканців — це огниво часу. Церквою жили їхні діди і прадіди. Розповідають, що стоїть (стояла) з непам'ятних часів. Можливо й княжих...

Селяни, які цього дня працювали при будові нового храму (з колишньою церквою немає нічого спільного поза місцезнаходженням) зустріли мене непривітно, прямо запитуючи, хто мене сюди наслав. На моє запитання, чому розібрано церкву, показуючи матеріял з розібраної церкви, намагалися пояснити, що це була руїна, яку вже не вдалося врятувати. "І так добре, що під час бур, які останньо тут проходили вони не завалилась. З церквою давно вже треба було зробити порядок, але з огляду на якісь там параграфи, продовжують робітники, справа затягнулась аж донині. Дивне, чому за часів Сталіна ніхто не їздив, не вимагав, не спонукував до дій. Тоді можна було врятувати церкву, а нині... Залишилось одне порохно. Зрештою, ми є від роботи, а не від політики".

Українська сім'я, з якою я розмовляв про цей храм, сказала мені подібне. Звичайно, сказали вони, за своїм серце болить, але як би воно не боліло, завжди потрібно бачити правду. А правда є така. Церква ця стояла тільки тому, що тримала її бляшана покрівля. А під нею було порохно. Кожен сильніший подмух вітру загрожував заваленням. Потрібно пам'ятати, що кожної неділі на Службу Божу приходило кількасот чоловік.

Гадаю, що не можна тут говорити про жоден антиукраїнський прояв населення, бо ми б таке ставлення до нас протягом десяти років напевно від-

чули. Зрештою, більшість тут приїжджих, які ніколи й не бачили на очі українця. Ніхто з нашої родини, продовжують мені розповідати господарі, не був, коли розбирали церкву. Це було б неначе розставання з кимось рідним. Коли вже будується нова церква, то ми, хоч їздимо до церкви в Ярослав, допомагаємо матеріяльно і у роботі. З громадою живемо, з громадою мусимо працювати. Нам не потрібно з нею задиратись. Ми б тоді тут не витримали.

Думаю, що побоювання сім'ї не є безпідставними, бо коли я виходив з хати, тричі мене перепитували, чи сказав я робітникам, що я з української преси, чи ні. Не цього вони побоювались, що хтось дізнається про них, а того, що на них впаде в селі та околиці підозріння, що це вони звернулись до "своїх" начальницьких органів за допомогою, а може й помстою...

Щоб такі міркування, такі припущення не мали більше місця, потрібно багато працювати. Перш за все польським організаціям відповідальним за стан громадської думки. Перші зерна вже вкинуті у ріллю, але чи вона готова, щоб на ній зійшов посів?

Фактичним господарем церкви (у розумінні храму) є нині священик з парафіяльної церкви в Ришковій Волі. Він-бо і є фактичним керівником бобрівських "переінакшень". Він, дізнавшись, у якій справі я приїхав, сказав, що не потрібно було аж такий світ їхати, бо ці з Товариства охорони пам'яток вже все вияснили.

За словами священика, церква ця не мала ніякої особливої вартості, крім тієї, що походила з середини XVIII століття. Щойно недавно вона була занесена до реєстру пам'яток архітектури (не без заходів Громадської комісії охорони пам'яток церковного мистецтва). Бабинець і дзвіниця були збудовані значно пізніше. У церкві було ряд розписів на дошці. Всі вони, коли будуть мати якусь мистецьку вартість, будуть передані до перемиського церковного музею. (Робітники біля костьолу сказали мені, що розписи будуть перенесені до нового храму). На моє запитання, чому все ж таки не реставровано церкву, або не відтворено вірної копії старої, священик відповів, що тут входять як практичні міркування, так і стан церкви. З огляду на факт, що в церкві тільки нава і притвор були з середини XVIII століття, то реставратор дав дозвіл, щоб церкву розібрати і найстаршу частину скласти поруч нового костьола. Виявилось, вже запізно це робити. З другого боку, коли вкладати гроші, то тільки в те, що принесе користь. А саме: стара церква була замала для потреб віруючих. Ставити більшу копію малої не мало ніякого сенсу, бо є певні зміни в самій брилі, в архітектурному вирішенні.

На запитання, чому саме з рішенням про реставрацію церкви реставратор, а відтак і священик чекали дня, коли станеться те, що сталось, священик відповів, що церква в такому стані була вже досить давно, практично від моменту, коли парафія отримала її для використання. Раніше тут був якийсь склад тощо. Коли б люди були більш зацікавлені справою, то може і вдалося б щось зробити. Годі собі навіть уявити, як важко підняти людей на якесь суспільне діло. (Коли йдеться про будову, то священик мусить визначити людей до праці, бо в іншому випадку будова не рушила б з місця). Реставраційні служби, які дозволили на будівництво нового храму, поставили, однак, вимогу — мусить він бути дерев'яний.

Продовження на ст. 26

Б.І. АНТОНИЧ

САДИ

Задзвеніли сади,
задзвеніли піснями.
Я такий молодий,
повний юними днями.

Одяглися сади
в черешневеє плаття.
Рвучий струмінь води,
наче юне завзяття.

Засміялись уста,
засміялися очі.
Грає радість пуста
в весняні, теплі ночі.

Вже зелені сади,
вже весни кантилена.
Ще мій сміх молодий
і душа ще зелена.

Зашуміли сади,
плине легіт привітний.
Я такий молодий,
а одначе самітний.

Вже розквітлі сади,
вже весни повно й світла
в кожнім плесі води,
і душа вже розквітла.

Заквітчались сади,
прийде знову ніч літня.
Де, дівчино, де ти —
ясна мадонно квітня?

УКРАЇНЦІ НА ЯСНІЙ ГОРІ

Святкування в Ченстохові очами поляка Казімєжа Подляського.

10-11 вересня, 1988 р. на Ясній Горі відбулися святкування з нагоди хрещення Руси в Києві, 1000 літ тому назад.

У ясногірському монастирі Святу Літургію правив кардинал Любачівський, найвижчий архиєпископ Львова та голова Української католицької церкви у світі, в супроводі церковних достойників із західньої Европи, з-за океану; присутні були також майже всі духовні греко-католики в Польщі.

Святіший Отець Іван Павло II прислав телеграму, яку учасникам святкувань читано два рази: в українській та польській мовах. Очевидно, присутній був примас — Юзеф Ґлемп, який виголосив промову. Майже не віддихаючи ми слухали його промови: так хотілось почути: "прощаємо і просимо прощення". Однак не почули...

А чи могла бути краща нагода, щоб поєднатись з нашими братами?

А спеціяльно чекала того дня Ясна Гора: на горі іконостас зі св. Михаїлом Архистратигом, патроном України. Нижче — цілий ряд подвійних хрестів св. Андрія. НО, і найважніше — український Божий люд; товпи, десятки тисячі. Тут і там, в народньому одязі, з власною церковною хоругвою; частіше у вишиваній сорочці чи блюзці. А коли треба було заговорити, то очевидно — по-українському.

У цілому ряді різних святкувань і ювілеїв, цієї події не можна оминути. Ясногірські святкування українців греко-католиків щось до нас говорять, кричать, про щось нас повчають... Хоч навіть ті десятки тисяч вірних. Звідки їх так багато? На щодень не видно українців серед польського пейзажу. З премедитацією розпорошені вони від Ольштина до Леґніци, несуть тягар історичних невдач, розчаровань, трактовані обоятно або навіть ворожо в новому оточенні, тримаючи однак контакт з власною куль-турою — часто за ціну неймовірних змагань... І так тривають при своєму. В третьому вже поколінні! Витримали при своєму поміж двома млинськими камінями: латинським обрядом та православ'ям. Релігійні потреби в ПНР* мають свої політичні підстави, а вони зв'язані з "фундаментальним союзом". Цілком не припадково не було ні одного священика з СРСР... А мимо всього, було якесь порозуміння, коли на Ясну Гору приїхали офіційні представники влади ПНР.

Чи зрозуміли значення тих святкувань поляки — римо-католики? Питання лишається відкритим... Болючим є факт, що місцева інформація о святкуваннях була дуже скромною, а що ж говорити про римо-католицькі парафії в глибині краю? І аж просилось про систематичну науку для вірних, для римо-католицького священства. Науку від підстав, бо на жаль, такий стан нашої свідомости.

Поняття українця — визнання східнього обряду — надалі лишається неґативним в польських очах. Публічна опінія навіть не допускає думки, що крім вини українців супроти поляків, мають своє місце також польські вини (і то взагалі не малі), супроти українців.

Нам бракує вже сили — а може й охоти — щоб побачити, що наш сусід, слов'янський нарід, якого доля получена з нашою долею, на добро і на зло, — вже через сотки років знаходиться в дуже подібній до нашої ситуації. Одинока може тільки різниця — це факт, що українцям багато тяжче.

Ченстоховська Мадонна — малярський твір правдоподібно самого св. Луки — заки стала польським коронним святилищем — була **українською іконою** (підкр. автора — *Ред.*) з Белза, "manu militari". Є вже вона, до певної міри, нашою спільною Мадонною. А в міжчасі ми не вміємо святкувати **спіль-**

СУМНИЙ СПОМИН... (*Зак. зі ст. 8*)

околиць Татрів. Всі старі хати в селі погнили, лежать мов труни на землі.

Відвідуючи свою рідну церкву, побачив в ній деякі зміни. Гарний вівтар в церкві поляки перенесли й поставили його перед іконостасом. На його старім місці відбувається навчання релігії для шкільних дітей. Тут в однім куті на підлозі лежали наші церковні книги — між ними Євангелія, з котрої якась підла людина поздирала все золото. Всі рамки чотирьох Євангелистів були золоті. Свята Книга, котру ми цілували, була окрадена й кинута на підлогу. Зі сльозами в очах клякнув я на коліна й гарячо молився за мешканців села в брутальний спосіб вигнаних зі своєї прадідної землі. Відвідини рідного села, за яким я так часто тужив, були для мене важким пережиттям.

Лелюхівський.

У 10-ТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ДИРЕКТОРА ГІМНАЗІЇ У ПЕРЕМИШЛІ — СТЕПАНА ШАХА

Від редакції: У "Лемківщині" ч. 3, 1988 на стор. 16-17 був поміщений допис В. Євстахевича про першого директора гімназії у Перемишлі — Григорія Цеглинського. Нижче містимо допис Ст. Чупака про останнього директора цієї ж гімназії — Степана Шаха.

16 вересня 1978 р. відійшов у вічність на далекій чужині в Австралії педагог та публіцист, довголітній голова Т-ва "Рідна Школа" в Німеччині, колишній директор української державної гімназії в Перемишлі, сл.п. директор Степан Шах.

Покійний народився 3 січня 1891 р. в Куликові, Західня Україна. Після закінчення гімназії у Львові зачав студіювати клясичну філологію. У Першій світовій війні був старшиною в австрійській армії, а після проголошення Самостійности України брав жваву участь у визвольній боротьбі УГА у ранзі поручника.

За польської окупації учителював в Академічній гімназії у Львові, а відтак у польській гімназії в Сокалі. Від 1931 р. до вибуху Другої світової війни 1939 р. був директором української державної гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі.

У Другій світовій війні був покликаний до німецької армії, в якій часто заглядала йому в очі смерть. Після закінчення війни був професором в німецькій гімназії в Ляндсберґу, біля Мюнхену.

Живучи у Мюнхені, став активним членом у суспільно-громадському житті. Покійний очолював Український Християнський Рух у Німеччині. За його активну працю Папа Павло VI іменував його Командиром Ордену Папи Св. Сильвестра, а УВУ наділив його почесним докторатом.

У 1963 р. покійний був головою Шкільної Ради при ЦПУЕН, членом НТШ та членом Українського Богословського Наукового Товариства. Степан Шах є автором багатьох науково-мемуарних та історичних творів, а також великого числа журналістичних публікацій.

Життєвий досвід та особисті переживання були для нього допоміжними середниками у написанні історичного нарису про українську державну гімназію в Перемишлі, який має заголовок "Де Срібнолентий Сян пливе". Це дуже цінний історичний документ про нашу українську гімназію в княжому городі Перемишлі. Для нас, колишніх абітурієнтів, цей історичний нарис є неоціненним скарбом, бо він відкриває перед нами наші юні літа, пригадує нам наших професорів та шкільних друзів, з якими ми прощалися в день матури. Сьогодні ми є вдячні покійному авторові та всім професорам за їхню освіту й патріотичне виховання в нашій перемиській гімназії, в бурсі св. Миколая й в Гімназіяльному інституті, що відкрив нам шлях у широкий світ.

Покійний автор написав також документальний спомин про Лемківщину під заголовком "Між Сяном і Дунайцем". Цей спомин присвятив він пам'яті перемиського крилошанина о. Івана Качмара, колишнього пароха в селі Злоцьке — біля Мушини над рікою Попрадом, західня Лемківщина. Парох о. Іван Качмар був тоді єпископським візитатором на західню Лемківщину. Село Злоцьке було центром духового й політичного зв'язку найдальше на Захід висуненої частини Лемківщини з княжим городом Перемишлем.

Директор Степан Шах і о. проф. Петро Голинський — тодішній катехит перемиської гімназії — бували гістьми у о. Івана Качмара в часі своїх літніх вакацій. Тут вони в трійку розпочали акцію приєднування здібних учнів з цього західнього району Лемківщини до перемиської гімназії. Акція ця продовжалася аж до 1939 р.

Старанням вищезгаданої "трійки" багато молодих лемків покінчили українську державну гімназію в Перемишлі. Автор цих рядків переписувався з

Закінчення на стор. 14.

но з українцями цього ювілею. Чи ми і дальше не вважаємо себе, хоч часто несвідомо, за "вельмишановних панів", за багатших а також "кращих" католиків, тому що ближче Риму?

Що думають тепер, після святкувань, українці? Чи відчувають вони, що є серед нас, поляків, багато таких, що моляться з нами за успіх українців на їхній тернистій дорозі? Про їхній обряд і церкву; про їхній цілий нарід — і над Дніпром і в діяспорі; про їхню власну прабатьківську мову; про розвиток їхньої власної культури, яка найбільше говорила і говоритиме про українців; про думку і українські політичні дії — на міру XXI ст. — і на міру страшної комплікації їхнього релігійного а також політичного положення?

Переклад з польської: **М.Д.**

"Перегляд агенційних вісток" ч. 31, 30 вересня, 1988.

ВІТАЄМО "ОСЛАВ'ЯН"!

Український ансамбль "Ослав'яни" на тлі природи зелених Карпат у селі Мокрому.

УКРАЇНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ "ОСЛАВ'ЯНИ" ПРИЇЖДЖАЄ НА ТУРНЕ ПО АМЕРИЦІ І КАНАДІ

Фолкльорний ансамбль пісні і танцю "Ослав'яни" з Лемківщини приїжджає весною цього року на чотиритижневе турне по українських осередках в Америці і Канаді. Турне почнеться в ЗСА 30-го березня і закінчиться в Канаді 24-го квітня.

Ансамбль "Ослав'яни" постав в 1972 році в селі Мокре біля Сянока.

Він складається з 35 осіб, молодих мужчин і жінок, яких єднає любов до українського слова, пісні і танку.

Ансамбль має за собою понад 140 виступів по цілій Польщі, а також в Чехо-Словаччині, на різних фестивалях та національних святах, що їх влаштовують українські громади. Група тісно співпрацює з Українським Суспільно-Культурним Товариством (УСКТ). Мистецьким керівником ансамблю є Євген Могила.

ПРОГРАМА КОНЦЕРТІВ

МОНТРЕАЛЬ, Кве. — Середа, 29-го березня.
СИРАКЮЗИ, Н.Й. — Четвер, 30-го березня
КЛІВЛЕНД, Огайо — П'ятниця, 31-го березня
ВОРРЕН, Миш. — Субота, 1-го квітня
ЧИКАҐО, Ілл. — Неділя, 2-го квітня
ПІТСБУРҐ, Па. — Середа, 5-го квітня
ВАШІНҐТОН, Д.К. — Четвер, 6-го квітня
ЮНІОН, Н.Дж. — П'ятниця, 7-го квітня
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Субота, 8-го квітня
НЬЮ-ЙОРК, Н.Й. — Неділя, 9-го квітня
КЛИФТОН, Н.Дж. — Неділя, 9-го квітня
КЕРГОНКСОН, Н.Й. — Вівторок, 11-го квітня
ПОТТСВІЛЛ, Па. — Середа, 12-го квітня
С. БАВНД БРУК, Н.Дж. — Четвер, 13-го квітня
ЙОНКЕРС, Н.Й. — П'ятниця, 14-го квітня
БОСТОН, Масс. — Субота, 15-го квітня
ГАРТФОРД, Конн. — Неділя, 16-го квітня
РОЧЕСТЕР, Н.Й. — Вівторок, 18-го квітня
БАФФАЛО, Н.Й. — Середа, 19-го квітня
ОШАВА, Онт. — Четвер, 20-го квітня
ТОРОНТО, Онт. — Неділя, 23-го квітня

Запізнаймось з Іваном Майчиком, композитором та дослідником лемківських пісень зі Львова

Вже така одвічна, природна потреба людини: хочеться поділитися з іншими тим, що "визріло в серці і проситься до людей".

Для Івана Майчика найдорожчий скарб, з яким він іде до людей, це мелодії, музика і пісні його почуття і серця. А вони — пісні його рідного краю, супроваджували Івана Майчика з тої хвилини, від коли він пам'ятає себе на світі, бо виріс серед мальовничої карпатської природи, де цілющим джерелом був народній кольорит лемківських обрядів, вечорниць, весіль, стародавніх звичаїв, таємниці вірування. І все те супроваджувалось багатством тужливих, рідше веселих пісень.

Ті мелодії, захоплююча краса лемківської природи, глибоко запали в дитячу душу. Вони звеличали її, та залишились там назавжди, породивши велику любов до лемківської музики, а до народної пісні зокрема.

Минає час, приходять роки навчання і творчости. Музична школа, музичні студії, консерваторія. А паралельно постійна праця над збиранням народніх мелодій.

Ще студентом, Іван Майчик вирушує у фолкльорні експедиції в пошуках народніх пісень. Одночасно керує хором у львівській середній школі та працює в редакції львівського радіо.

Під його редакцією виходить цикль програм з історії народної пісні, а творчою ляборатoрією стає організований І. Майчиком хор при обласному радіо і телевізії, мета якого — пропаґувати нові і забуті народні перлини.

Де не працював б Іван Майчик, — мистецьким

Титульна сторінка одної зі збірок Івана Майчика

керівником хорової капелі "Трембіта" чи керівником аматорських одиниць — він постійно пише свої власні композиції, та переважно для хорів працює над упорядкуванням збірників народніх пісень.

Перша збірка хорових творів вийшла під назвою "Співаночки мої", де зібрано пісні з лемківською тематикою; там І. Майчик свою шану і любов віддав своєму селі Одрихова, сяніцького повіту, де від свого батька і сестри записав та упорядкував 350 народніх пісень та мелодій. Композитор Станислав Людкевин у рецензії на цю збірку писав:

> "Доходжу до висновку, що пісні зібрані Іваном Майчиком, це цінна пам'ятка, яка містить зокрема багато елементів дрібномовного та музичного діялектів. Усі пісні маловідомі, цікаві."

В 70-их роках виходить з друку ще 2 збірки Івана Майчика: народні пісні з репертуару Соломії Крушельницької та народні пісні з репертуару Павла Кармелюка. А далі, як результат невтомної праці му-

→

У 10-ТУ РІЧНИЦЮ... (*Зак. зі стор. 14*)

своїм колишнім директором довгі роки. У останнім листі згадував мені про недугу серця, яка погіршилася значно з причини несподіваної смерти його дорогої дружини. На прохання своєї родини виїхав з Мюнхену в далеку Австралію, де в короткім часі й помер. Похорон відбувся 22 вересня 1978 р.

Нехай цих кілька моїх рядків будуть китицею синьо-жовтих квітів на Його могилі від колишніх абітурієнтів, що покінчили українську державну гімназію в Перемишлі, якої останнім директором був незабутньої пам'яти покійний Степан Шах.

Степан Чупак

"ЛЕМКОВИНА" — І НАШЕ БУДЕННЯ

Гостинний виступ лемківського фолкльорного ансамблю "Лемковина" в Канаді і США вже доста давно за нами. В нашій пресі у вільному світі як в часі турне, так і після повороту "Лемковини" до Польщі появилось багато прихильних і похвальних — вповні зрештою заслужених — статтей. Для прикладу покличусь на статтю Оксани Бризгун-Соколик, поміщену у "Свободі" ч. 197 від 1987 р., де й каже:

> "Але ми ніколи не сподівалися, що група молоді з далеких Карпат може привести зі собою стільки енерґії, темпераменту, щирости, першорядного фолкльору та так сердечно і майстерно зуміє передати його нам разом з подихом синіх Карпат, бистрих потоків та зелених полонин... Не сподівалися ми".

Так. Не сподівалися й ми в Рочестері, Н.Й. Оскільки, в Торонті (Канада) вістка про приїзд "Лемковини" викликала небувалий ентузіязм серед усіх торонтян, то у нас в Рочестері можливість такого виступу була загорожена муром песимістичних побоювань щодо його успіху. Одна причина усім нам знана — подібні імпрези відбуваються дуже часто, а публіка усе ця сама. Старше, сивоволосе покоління піддержує усі імпрези, але на них бракує людей молодшого покоління. І, коли приблизно, три тижні перед концертом телефонічно звернулась до мене Барбара Міхальска з проханням о допомогу влаштувати у нас такий концерт, я особисто нічого не пообіцяв, але порадив сконтактуватись з головою місцевого Відділу УККА — Романом Куцілем, який як невтомний робітник громадської ниви займається організацією і влаштуванням усіх імпрез загально українського значення в нашому місті.

Як саме життя є повне різних комплікацій так і тут без них не обійшлось. І щойно 23-го вересня, тобто на один тиждень перед концертом, зійшлися ми в чвірку: Роман Куціль, Петро Дзюба (голова Відділу ч. 367 УНСоюзу), Стефан Адамчук (касир місцевого Відділу ООЛ) і я — для обговорення справи. Щойно після сходин розвішено афіші, розложено в наших церквах летючки, розпродано лиш кільканадцять квитків вступу, в двох церквах священики проголосили про концерт та ще в неділю (перед сходинами) було проголошення в українській місцевій радіо-програмі.

Мимо дуже пізних і поспішних приготувань концерт відбувся в середу, 30-го вересня. Публіка таки не дуже дописала, бо не було навіть трьох соток, але у тих, що слухали концерту "Лемковини", залишились незатерті приємні враження, бо співуча "Лемковина" неодному витиснула сльозу з ока.

Після концерту привіт-подяку гостям зложив Богдан Лико, а молоденькі Таня і Павло Сенко — вручили диригентові китицю квітів. Відтак, в приміщенні Української Католицької Церкви св. Йосафата влаштовано скромне прийняття-вечерю, яку приготовили пані під проводом п-і М. Дзюби. Прийняттям провадив автор цих рядків, уродженець Лемівщини

зиканта, є збірка народніх пісень з репертуару Олександра Врабеля.

У 1980 році І. Майчик випускає збірку "Українські народні пісні з Лемківщини", де увійшли справжні акварелі народного багатства Лемківщини.

Вдумливий дириґент, талановитий фолкльорист і дослідник, педагог і композитор у розквіті творчих сил шукає і знаходить старовинні пісні, шліфує їх, та повертає нам знову, як чисте, барвисте джерело.

Він творить власні пісні, йде з ними до людей, ще раз засвідчуючи свою велику любов до музики, пісні — бо він має в серці те найсвятіше, найсукровенніше, що мусить мати кожний.

Тут орли літають аж під сонце,
Тут пісні такої ж висоти,
Краю мій, ані на волоконце
Нас від гір твоїх не відсікти!

* * *

Минулого року в концертовій залі ім. С. Людкевича у Львові відбувся величавий концерт "З творів Івана Майчика", на якому почути можна було не тільки обробки народніх пісень, але ряд власних творів Івана Майчика.

"Видіо" касетку (Video tape) з цього концерту видала Організація Оборони Лемківщини і її можна набути пишучи на адресу:

Kornylo Babiak
35 Alta Ave.
Yonkers, N.Y. 10705
тел. (914) 968-3122

Ціна включно з пересилкою 22.50 ам. дол. Чеки просимо виписувати на **Org. for the Defense of Lemkivshchyna.**

мд

Б.І. АНТОНИЧ

ТИША

Весна.
В городі пахнуть рожі,
немов любовні
слова.
А може це не рожі, тільки
трава.

Хто зна?

Одначе байдуже,
чи це є запах слів,
чи рож.
Сріблистий вечір, тишу маєш.
Чого ще бажаєш?

Надходить ніч.

8 січня 1933.

З весняним промінням,
що сили відроджує
і повнить надії з Великоднем —
усяких благ і радісних Свят
бажають вірним читачам

Редакція і Адміністрація журналу
"Лемківщина"

— село Босько. Він представив визначніших членів "Лемковини", голову та секретаря Головного Правління УСКТ, деяких місцевих гостей і сотрудника парохії св. Йосафата, о. Івана Кащака (уродженець Лемківщини), який землякам "Лемковини" висловив признання й подяку за їхній труд і любов плекання лемківської пісні.

По вечорі кожному із членів ансамблю й обслуги вручено скромні грошові подарки, а також передано пожертву на будову гуртожитку ім. Т. Шевченка в Білому Борі.

Збірку на цю ціль перевели проф. Володимир Пилишенко та Іван Шурин, голова місцевого відділу ООЛ. Згадую про це тому, що Федір Ґоч, у спогаді п.н. "Брати до Братів", поміщеному в "Нашому Слові" ч. 12 (1601), від 20-го березня 1988 р., мабуть призабувся про те згадати та хоч висловити одне слово "дякуємо". Саме тому я — хоча з поважним опізненням — складаю щиру подяку усім жертводавцям, а зокрема Управі Української Кредитової Спілки і збірщикам — проф. Пилишенкові та І. Шуринові.

Принагідно кілька слів про болюче питання, порушене у спогаді Федора Ґоча п.н. "Брати до Братів", поміщуваному у "Нашому Слові", від ч. 9 (1958), від 29-го лютого по ч. 21 (1610), від 22-го травня 1988, де автор кількакратно дивується і жаліється, а то й докоряє "деяким псевдодіячам" з ООЛ, за їхню неґативну поставу до питання гостинного виступу "Лемковини".

Не маю наміру розбирати це питання, а радше дорогому землякові, панові Ґочу, раджу запізнатись із змістом статті "вбч", поміщеній в "Лемківщині", ч. 4 за 1987 рік, п.н. "Лемковина — радість і смуток". Названа стаття порушує болюче питання на високому рівні інтелекту, її зміст насичений любов'ю і пошаною до лемків, турботою і смутком з цього приводу, що "свідомо пару освічених людей занимають — не знати в чийому інтересі — фальшиву позицію ізоляції лемків від українського пня". І якже ж сумне, що не лише деякі поляки ділять нас на українців і лемків, але самі лемки (на щастя лише "пару" з нас), під кінець двадцятого століття не знають своєї національної приналежности і пробують сіяти серед нас заколот? І, ще раз питання — чому і в чийому інтересі? Але, як каже "вбч", "на ряд чому?, чому? — немає відповіді". Чи дійсно немає?

Іван Лико

LEMKIVSHCHYNA

VOL. 2 SPRING 1989

CHRYSTOS VOSKRES! *CHRIST IS RISEN!*

With this joyful Christian greeting, Ukrainian people the world over welcome each other in the season of Christ's Resurrection. The message of Easter is love, faith and the victory of the spirit over death, cruelty and oppression. Easter is a time to begin anew, with fresh hopes, dreams and aspirations.

We send our members joyful greetings for a season and a year in which their personal and organizational dreams and goals will be fulfilled. With love for our Maker, for each other, and for all mankind, let us reach out in Easter's spirit of love and self-renewal.

World Lemkos Federation
Organization for the Defense of Lemkivschyna in America
Lemkos Association in Canada
Lemko Research Foundation

Memoir of a Young Soldier:

Mykhailo Fesh
(alias "ROHACH")

IN LEMKIVSHCHYNA AFTER THE FORCED RESETTLEMENT

(PART II)

We carefully made our way across the Slovak-Polish border and in the village of Myklova we met the Masitsa family. At first, they said that they were "Ruthenian", but eventually they admitted they were Ukrainians. Mr. Masitsa found us jobs in the town of Zborov. When we heard that there were still Ukrainian nationalists fighting in Lemkivshchyna, I decided to return to Poland, but left my brother working in Slovakia. With my weapon close at hand, I searched the forests, hide-outs, and villages where the insurgents used to gather, but found no one.

Shortly after I recrossed the border on April 17, 1948, I entered a home in the village of Andavka. Unknown to me at the time, a border guard lived just next door. Someone apparently reported by presence, as the door suddenly swung open and several border guards appeared with pistols, ordering me to put my hands up. A great struggle ensued. Eventually, I was overcome by the guards and taken to the police station in Zborov. After hours of incessant beating, my broken body was bound in chains and thrown into a prison cell.

During the night I attempted to escape, and after another bloody ordeal with several guards, I was subdued. One of the guards fractured my skull with the butt of a pistol; as I began to lose consciousness, they "revived" me with blows to my face. On the next day I was transferred to the state prison in Priashiv. It was

there that I was subjected to brutal torture at the hands of an animal-like warder named Lieliak. He was about 35 years old with a large build, and he walked around in a pair of heavy Nazi boots. I remain unable to recall those horrifying beatings at the hands of Lieliak without shuddering.

Among the prisoners there was talk about the executions that were to take place that following Saturday. The gallows had already been built to hand the so-called "enemies of the people", the "Nazi collaborators".

At the beginning of May I was transferred to Kosice for additional "interrogation". It was there that I learned that there were 143 Ukrainian nationalists being held on the third floor of the prison.

In Kosice I was interrogated on a daily basis. I already knew that the Poles were executing all of the insurgents who were fighting for a free Ukraine. My conscience told me that living free was better than rotting in prison, so I decided to evade repatriation to Poland and "admit to crimes" committed in Slovakia. They took me from village to village, to places I had never been. Various witnesses "idetified" me even though I had never seen them, but such are the "witnesses" in Communist societies.

Returned to Kosice, saw Commander Brodych of the UPA [Ukrainian Insurgent Army] walking in an adjacent corridor, dressed in his Insurgents' uniform. He was emaciated and pale, but still able to recognize me. Pressing his hands to his throat, he indicated that he was going to be hanged. I never saw him again, but remember him as the first UPA commander in western Lemkivshchyna. His company was the westernmost armed Ukrainian unit. It was under his command that the Ukrainian Insurgents, fighting in Slovakia and Poland, gave notice to the free nations of the world that Ukraine was still enslaved and fighting. I was fortunate to have often accompanied Brodych's unit on many occasions. In memory of my fallen friends, I committed myself to documenting the tragid, yet necessary years gone by.

On May 3, 1948, the repatriation of prisoners began. The Poles had chained the Ukrainian Insurgents in groups of six. Although they knew what awaited them, the prisoners began to sing a Ukrainian revolutionary song. On that day, May 3, 1948, 143 soldiers of the Ukrainian Insurgent Army were taken to Riashiv and condemned to death because they defended their own homes, their own Ukrainian soil and nation — because they fought for the liberation of Ukraine. That day will forever remain in my memory.

Once again the interrogations began. They took me from village to village, wherever there were willing "witnesses". I was asked many questions about the UPA and the Organization of Ukrainian Nationalists. After nine months of interrogation and beating, they sentenced me to twelve years in prison. I was formally accused of "subverting the Czechoslovakian Republic", "intention to kill a militiaman", and "dangerously wandering throughout the Republic with a weapon". At last, I was free from the sadist beatings of Lieliak the Butcher.

I was taken to the Leopold Prison near Bratislava. It was here in this vast mortuary that thousands had been incarcerated as "war criminal" — many were anti-Communist activists who were seeking true democracy. In Leopold, I befriended three Czech-speaking Germans who worked in the prison administration. I even remember their last names: Winker, Kurz, and Morwitzer. We spoke often, and it was they who made me realize that escape from Leopold was nearly impossible.

Jan Urshiny, a minister in the former Tiso government who had been sentenced to life imprisonment was being held in a neighboring cell. We became friends and he used to pass me newspapers through the bars. zealously read every page, as this was my first contac with the outside world in a long time. Everything wa news to me!

A short time later, the government decreed that a able citizens had to begin working in the mines. M German friends in the prison administration put m name on the list of prospective workers even thoug they knew I wasn't a citizen actually, they knew exactl who I was. After passing a medical examination, 60 prisoners accompanied by sixty policemen were transported eastward to Handlov, where a special camp hac been prepared. The barracks were surrounded by thick rows of barbed wire and towers equipped with machine-guns and spotlights. The food was meager: each day we received a bowl of watery soup and a piece of bread There were three eight-hour shifts of 200 men each shift.

On the night of March 17, 1949, I escaped from the mining camp. After eleven months of incarceration, I was free! I quickly made my way north, through thick forests and deep snow, but eventually turned south, away from the mountains towards fields not quite so treacherous. Spring was coming, and my expectations rose. After several days of exhausting travel, I arrived in the village of Hai in Slovakia. I stopped at a home to ask for food and water. Upon entering, I recognized someone in a portrait on the wall — it was a fellow inmate in Leopold Prison. After telling this to the hostess, Mrs. Ursina, and explaining that I was in the UPA, she embraced me — it would seem that I was among friends. I rested and began making plans for the future.

175th Anniversary of the Birth of TARAS SHEVCHENKO

TESTAMENT

Bury me thus I pray, and rise!
From chains set you free!
And with your foes' unholy blood
Baptize your liberty!
And when in freedom, 'mid you kin,
From Battle you ungrid,
Forget not to remember me
With a kind, gentle word!

After a good night's rest, we spent the next day talking. She told me how good it had been when the Slovaks had their own independent state — and how quickly that had changed. She thought about fleeing before the Communists arrived, but she was stopped at the airport in Prague. Their property had been seized and her husband was sentenced to life in prison.

She had heard a lot about the Ukrainian Insurgents. She was convinced that the UPA could free her husband and that she would secure everything needed, including documents and money. Mrs. Ursina gave me 500 *koruna* Czechoslovakian money and a pistol, just in case, and accompanied me to the train station. I travelled to Priashiv and passed my old prison — the one where the sadist-butcher Lieliak tortured me.

While in Priashiv, I contemplated visiting Ivan Bodnar, a Baptist who was imprisoned with me. He was incarcerated for sheltering Ukrainian Insurgents. It was his religious conviction that aiding the poor and those who fight for freedom is a Christian obligation. He was 78 years old. Soon after, I began the search for my brother. I was told that he was working not far from Havlickuv Brod, southeast of Prague, where I found him working on the railroad.

In August 1949, we arrived in the town of Krumlov with a group of tourists, visiting a museum. My brother and I broke away from the group, and under a hail of fire, we ran across the border, to freedom in West Germany.

(to be continued)

— summarized translation
by Petro Matiaszek

Ukrainian Folkloric Ensemble "Oslaviany" from Lemkivshchyna Touring North America

"The Oslaviany" Folkloric Ensemble from Lemkivshchyna will tour North America from March 30th till April 24th, 1989.

"Oslaviany" is a troupe of young men and women from the Lemkivshchyna village of Mokre, near Sianik.

The group has performed throughout Poland and Czechoslovakia, under the direction of Evhen Mohyla.

"Oslaviany" perform at a Shevchenko Concert in Sianik, on June 26, 1988

We welcome "Oslaviany" and wish them well in their stay in America!

UKRAINIANS IN POLAND

After decades without any offical journalistic contact between Ukrainians in Ukraine and Poland, *Ukraina,* an illustrated magazine, recently published an interview with Myroslav Verbovyi, the editor of the Ukrainian-language newspaper *Nashe slovo,* which is published in Warsaw.

Verbovyi talks about the three preceding decades when the topic of Ukrainians living outside Soviet Ukraine was taboo inside Ukraine. He discusses the fate of Ukrainians in Poland — how the fascists did away with the Ukrainian intelligentsia during World War II, how in 1947 millions of Ukrainians were deported from their ancestral homes in Eastern Poland to the lands in Western Poland annexed from Germany, in reprisal for their support of the Ukrainian Insurgent Army (UPA) during and after the war. He points out the injustice of this blanket punishment of all Ukrainians in the area, noting that "the UPA was made up of 6,000 men at the most, while close to half a million people were resettled."

Verbovyi also provides and account about Ukrainian life in Poland — the Ukrainian-language instruction in schools, the various cultural ensembles and groups that have been formed, the courses available on Ukrainian studies at the University of Warsaw. He stresses how Ukrainians there have felt cut off from their roots in Ukraine. Ukrainians in Poland could not subscribe to Soviet Ukrainian publications. Nor could they find such publications in bookstores (though Russian-language publications were readily available). Official student exchanges between Poland and Ukraine had been suspended in the middle of the 1960s, cutting off another important avenue of contact between Ukrainians in Poland and their Motherland. (Verbovyi himself had benefitted from such an exchange while it was still allowed and earned his degree at Kiev State University).

To illustrate what absurd proportions the imposed isolation between Poland and Ukraine has reached, Verbovyi relates the following incident. The Ukrainian community in Poland needed 700 banduras for their various ensembles. Polish authorities agreed to provide the necessary funds for the purchase of these instruments in Soviet Ukraine. A prolonged process then ensued of waiting for the orders to be filled through various official channels. When these proved ineffective, people tried to get the banduras through various individual contacts they had established with leading cultural activists in Ukraine. All to no avail. They finally got their banduras through Ukrainian-Canadian tourists who purchased them — paying with dollars — in Ukraine and delivered them to the Ukrainians in Poland. Hence, the title of the article — "Why We Play on Canadian Banduras." (*Ukraina,* No. 40, October 1988)

Soviet Ukrainian Affairs, Autumn 1988

По сторінках "Нашого Слова"...

Виїмки з газети "Наше Слово", яка виходить у Варшаві, Польща.

Зберігаємо правопис оригіналу.

РОЗМОВИ З МІНІСТРОМ А. КРАВЧУКОМ

На прохання Головного правління УСКТ міністр культури і мистецтва Польщі проф. А. Кравчук прийняв 14 грудня 1988 р. в присутності керівника відділу культури ЦК ПОРП Т. Савіца і директора Департаменту охорони дібр культури, музеїв і пластики, Т. Зеленкевича, який є одночасно генеральним консерватором, керівництво нашого Товариства у складі голови Є. Кохана, заступника голови М. Вербового і секретаря Б. Мартинюка.

Темою зустрічі були питання охорони пам'яток української матеріяльної культури в Польщі, допомоги аматорському рухові та видавничі проблеми Товариства. Обговорюючи справи стану пам'яток нашої культури, зокрема церков, капличок і цвинтарів, наголошено на необхідність активізації зусиль, особливо відповідальних і компетентних у цьому питанні установ, в ділянці захисту і рятування матеріяльної спадщини попередніх наших поколінь. Вказувано, причому з документальною наглядністю, на жалюгідний стан багатьох сакральних будівель, серед них унікальної вартості, спричинений не лише руйнівним плином часу, але й нинішніми їх користувачами. Йшлося про збільшення коштів на рятування найцінніших та про рішучіші протидії по відношенню до тих, хто свідомо деформує їх, пристосовуючи до поточних потреб. Узгоджено, що протягом найближчих двох років відомством культури будуть виділені потрібні кошти (кількадесят мільйонів злотих) для ведення консерваторських робіт і забезпечення тих, що перебувають у руйнівному стані.

Разом з цим прийнято пропозицію генерального консерватора підготовити для відомства культури список імен видатних діячів української культури, науки, літератури, революційного руху, творча і діяльна біографія яких зв'язана з місцями, що знаходяться в територіяльних межах Польщі.

Делеґація Товариства ще раз повернула до питання створення у Польщі музею української культури, всесторонньо аргументуючи потребу відкриття такої установи. Узгоджено, що Товариство при підтримці міністерства культури поновить свій виступ до адміністративної влади Перемишля, щоб музей засновано на базі будинку, де колись жила і працю-

МАРІЯ ОСТРОМИРА

ЛЕМКІВЩИНА В ОГНІ

(*Продовження*)

— Ну що ж, друзі! Могила то й могила! Тепер, чи в четвер — однаково вмерти треба. Та заки впадемо, то кропнемо по кілька большевиків, тоді і смерть не буде страшна, — жартував чот. Пас.

— Авжеж не страшна! Ми ж нераз уже всі три разом заглядали смерті ввічі. А у трійку, то і вмирати буде веселіше, — погоджувався віст. Буйний.

— Не знаю, як там воно буде — весело, чи смутно, бо ніколи я ще не вмирав, але ви, друже чотовий, добре сказали, що треба кропнути по кілька большевиків, заки помремо. То й кропнемо! — сказав віст. Сірий.

Зате хор. Мирон був радий, що йому поталанило витягнути вінок. І він полинув на крилах мрій у ясне майбутнє... Аджеж Тані теж вінок вийшов, то напевно щастя прилине до нього... І може... може вони в парі стануть під вінок... Ох, яка ж кохана ворожка! Чи ж могла вона ще щось краще виворожити йому?! Адже він тільки і мріяв про неї — про оцю чарівну ворожку...

Кажуть, що сни Андріївської ночі сповняються. І снились упівцям фантастичні країни, ліси, гори та звитяжні бої. І вони весело та радісно зустрічали новий ранок. Тільки Таня була якась дивна, наче заворожена.

— А що снилось вам, друже Тетяно? Чому ви такі дивні?

— Бо дивний сон снився мені. А, може, це не був сон, а привид мого майбутнього... Тривожний привид... Бо чи ж можуть бути такі дивні сни? Може це не сон, а майбутнє моє?..

Тиша настала в бункрі. Якийсь невимовний смуток пролетів і торкнувся усіх своїм чорним крилом. Таня похилила голову у важкій задумі і тривала так якусь мить. Раптом підняла голову й допитливо гля-

вала українська письменниця Уляна Кравченко. Звернуто також увагу на необхідність подання допомоги музею-садибі в Зиндрановій.

У зв'язку з підготовкою до чергового фестивалю художніх колективів УСКТ представлено міністру актуальний стан справ нашого аматорського руху, вказуючи на всі його обумовлення — нестачу фінансових і матеріяльних засобів, які гарантували б йому дальший розвиток. Особливо тривожать Товариство кошти, зв'язані з проведенням цієї імпрези, які сьогодні сягають кількадесять мільйонів злотих. Враховуючи величезну значимість фестивалю в житті українського населення країни, а також її широкий відгомін у світі, делеґація УСКТ звернулася до міністра А. Кравчука з проханням допомогти вирішити цю проблему. Високо оцінюючи художню і громадсько-виховну вартість уескатівського фестивалю, міністр запропонував включити її у загальнопольський календар художніх імпрез, що дасть підставу відомству культури допомогти Товариству у її проведенні.

На обговорення було винесене і видавниче питання, зокрема поліграфічного характеру, яке в даний момент становить найпильнішу до вирішення проблему. Найвимовнішою характеристикою існуючого стану є те, що Товариство неспроможне сьогодні видати єдиної книги-альманаху — щорічного календаря. Серйозність цього питання вимагає радикальних заходів і комплексного вирішення. Відповідно до узгодження ГП УСКТ виступило в цій справі з конкретними пропозиціями.

Користуючись присутністю під час розмов з міністром А. Кравчуком керівника відділу культури ЦК ПОРП Т. Савіца, звернуто увагу на чергову хвилю публікацій, в тому й окремих книжок на українську тематику. З прикрістю відзначено, що вони не тільки розминаються з історичною правдою, але й променює з них нехіть до українців, інколи позначена неприхованою ворожістю, що, враховуючи тиражі таких видань, аж ніяк не сприяє пізнанню правди, а навпаки, утверджує стереотипне уявлення про українців взагалі. Під час розмови запропоновано опрацювати огляд таких публікацій і видань з метою їх аналізу і компетентної оцінки. (в)

нула на всіх, наче з якогось іншого зачарованого світу — до дійсности верталася.

— Чому ж задумались ви, друзі? Це ж тільки був сон і більш нічого! Минула ніч, а з нею і мій сон минувся. А перед нами ясне майбутнє наше, до якого ми прямуємо. І ніщо не спинить нашого ходу... А хоч і впадемо у боротьбі, то наші друзі дійдуть таки туди, куди ми прямуємо. Крізь пожари й руїни таки дійдуть до бажаної мети. Не це важне, хто впаде, а хто дійде до мети, а те, щоб дійти таки комусь до неї. Погаснуть колись заграви пожеж і прийде нарешті той час, що ясне сонце волі засяє над руїнами України. І не піднесеться ворожа рука, щоб накреслити кордони на нашій прадідній землі. Вони, кордони оті зазначені вже вічно тривалими граничними стовпами-могилами наших друзів-героїв. Батька мого лютий ворог вивіз кудись. І багато-багато батьків, матерів, дівчат і дітей маленьких вивезено на чужину. Кривавими сльозами плаче по них уся лемківська земля. Хай же не важиться ступити туди ворожа стопа! Підміновані Хрищата, Лупінник, і Фальова, і Маґура, і цілий могутній зелений Бескид скажуть ще своє важливе слово. А на сторожі отого слова стоятимуть могили наших незабутніх друзів. То ж вгору голови й серця, друзі мої! Нам треба дивитись туди, де світить наша зоря...

— Це ж українська Жанна Д'Арк, друже командире! — сказав шепотом схвильований хор. Мирон, відрухово хапаючись командирової руки.

Командир цупко потиснув Миронову руку і сказав:

— Навіщо ж нам сягати до історії інших народів, як у нашій українській історії мали ми такі світлі жіночі постаті. Але її, Тетяну нашу, взагалі з ніким порівнювати не можна. Це ж бо зовсім відокремлене поняття геройства. Це не одноразовий героїчний спалах-порив, наче блиск метеора. Це ж повстанська героїня, що роками вже, день-у-день, жертвує своє життя і по-геройськи несе тягар суворих і важких повстанських обов'язків. Їх, таких героїнь, побільше у нас, які, або вже згинули, або в майбутньому згинуть з ореолом геройства на гордому чолі, а світ і не знатиме про них. Та чим менше світ знатиме про них, тим більші їхні заслуги.

Задума, що появилась на обличчі командира Хріна після висказаних слів, не покидала його до самого вечора.

НЕСПОДІВАНО ЗАГОСТИВ ДО БУНКРА СВ. МИКОЛАЙ

Таня радилась із командиром та з хор. Мироном, чи не приготовити б якихось дарунків для стрільців, щоб надати бодай трішки чару суворій дійсності.

БУДОВА ГУРТОЖИТКУ — В ОСТАННІЙ СТАДІЇ

Згідно з інформацією, яку склав голова ГКБГ Іван Батрух, до закінчення будови, яке передбачується у травні ц.р., залишились ще такі кінцеві роботи: монтаж дверей, покладення дерев'яної підлоги у спортовій залі, покладення підлог у поодиноких учнівських кімнатах, малювання приміщень, покладення керамічних плиток у санітарних приміщеннях інтернату. Назовні інтернатського комплексу плянується весною покласти штукатурку на адміністративно-соціяльній частині будівлі та впорядкувати терен будови, а цим самим відповідно розплянувати і посадити дерева, кущі та визначити тротуари.

Інтернатські приміщення немислимі без меблів, постелі, кухонного посуду. Типові інтернатські меблі (шафи, столики, тапчани, крісла) замовлено і вже від кількох місяців чекають на власника. Натомість постіль і посуд зобов'язане керівництво інтернату чимскоріше замовити. Рекомендується, щоб видніла на них інтернатська емблема.

Звіт про фінансові витрати, зв'язані з дотеперішніми етапами будови, склала головний книговод Вероніка Кореницька і скарбник ГКБГ Ярослава Головід. І так на 30 листопада м.р. споруда ця коштувала 106 млн. 140 тис. зл. (матеріяли й робота) та 47 тис. (адміністрування ГКБГ).

У спортовій залі білобірського інтернату (грудень 1988 р.).

На злотівковому рахунку досі зібрано 153 млн. 570 тис. зл., з чого 87 млн. становлять пожертви

— Зі щирої душі рад би я, друже Тетяно, обдарувати їх. Тільки, ради Бога, скажіть, чим обдаровувати? Самими тільки різками годі. А нічого іншого тут, у лісі, немає. Хіба, що яких тістечок, чи коржиків напечете, — сказав.

І тістечок з коржиками напечу, і ще може дещо знайдеться. А ви, друже командире, кожному якийсь віршик напишіть. Щодо хор. Мирона, то він, як виховник, обов'язково хай постарає для кожного різку з відповідними педагогічними заввагами.

Увечорі Таня заявила, що вона буде дижурувати, бо їм треба помитися. Тоді й заходилась біля печення тістечок та коржиків. А як хлопці поснули, почали вони втрійку приготовляти пакуночки. Та яке ж було здивування, як командир з Мироном побачили, що Таня вийняла десь із закамарків своєї "кооперативи" дві пачечки. В одній були цукерки і чоколяда, а в другій цигарки, — речі, про які їм і не снилось.

— Звідкіля ви дістали це все? — зацікавились.

— Цсс! — поклала Таня палець на уста. — Завтра розкажу, відповіла.

Все це порозділювали по рівній части для кожного і як пакуночки були вже готові, Таня порозвішувала їх на ялинках, над бункром. Для командира і Мирона теж почепила пакуночки. Поглянула ще раз на ялинки, обвішані пакуночками і мимоволі зідхнула. Прийшло їй на думку, що для всіх почепила вона даруночки, тільки для неї не було нічого. Напевно ніхто й не подумає про неї. Автім — хто ж має думати про неї, як її Василька тут немає. Де ж він перебуває, куди кружляє, сокіл її ясний? І важке зідхання вирвалось із грудей.

Таня ввійшла до бункра, заслонила умивальню і почала митися.

Як же тішились хлопці уранці, що св. Миколай і про їхній бункер не забув. Тільки Таня не виходила на бункер. Там же для неї нічого не було. Тому то й здивувалась, як хлопці, вертаючись до бункра, говорили:

— Тільки один ваш пакуночок залишився ще на ялинці, друже Тетяно.

— Хоч він дуже високо почеплений, то хор. Мирон сказав, що ви самі мусите його здійняти.

Для Тані цей даруночок був неменшою несподіванкою, як і для хлопців. Була в ньому новісінька книжка, якої вона не бачила в бункрі (мабуть, хтось з них — командир, або Мирон, мав її в своїм наплечнику), і цукерки та чоколяда. Підійшла до командира і Мирона та дякувала їм за дарунок. Догадувалась, що вони забрали для неї цукерки і чоколяду з призначених для них пакуночків.

— Вийшло таке, що "Маринці всі пополовинці" — посміхнулася Таня.

— Як ви це розумієте, друже Тетяно? — запитав Мирон.

— Хіба ж не знаєте тієї казки про добру мачуху? Як то вона всім пасербам і пасербицям подавала бубликів, тільки своїй дочці не дала нічого, бо за-

поодиноких людей, 65 млн., 600 тис. — державна дотація і 936 тис. опроцентування стану рахунку.

На девізному валютному рахунку, який систематично збільшується завдяки жертвенності українців з-за кордону, знаходиться: 18,5 тис. ам. дол., 7 тис. кан. дол., 2100 зах.-нім. марок, 550 англ. фунтів, 400 шилінгів, 600 шв. корон і 360 австралійських доларів. Гроші ці Комітет передбачає призначити на закупівлю у крамницях "Pewexu" або "Baltony" телевізорів, відео, магнітофонів і т.п.

Для відкриття впорядкованих, чистих порогів і врочистий вхід її майбутніх юних жителів, що заплановано на 3 червня ц.р., слід ще зробити багато дрібних, але суттєвих і часто складних заходів.

З метою справної підготовки цієї небуденної події на засіданні ГКБГ покликано організаційний комітет, головою якого обрано члена Президії ГП УСКТ голову Кошалінського відділу УСКТ Володимира Серкіза. Членами комітету стали: І. Дрозд, Я. Головід, Л. Кобеляк, В. Кореницька, Н. Кравчук, З. Миц, В. Філь і Б. Фіцак. Голова ГКБГ І. Батрух матиме нагляд над цілістю справ, зв'язаних з підготовкою свята відкриття новозбудованого інтернату.

Уже вступно на грудневому засіданні вирішено, що врочисте відкриття інтернату відбудеться у день початку дитячого фестивалю в Кошаліні. Передбачається, що в післяобідні години до Білого Бору

Дмитро Павличко

• • •

Ти зрікся мови рідної!
Тобі твоя земля родити перестане!
Зелена гілка в лузі на вербі
Від дотику твого зів'яне!

Ти зрікся мови рідної
Твій дух на милицях жадає танцювати!
Від ласк твоїх закаменіє друг
І посивіє рідна мати!

Ти зрікся мови рідної — віки
Ти йтимеш темний, як сльота осіння!
Від погляду твого серця і зірки
Обернуться в сліпе каміння!

Ти зрікся мови рідної — нема
Тепер у тебе твого роду, ні народу!
Чужинця шани ждатиме дарма!
В твій слід він кине — сміх й погорду!
Ти зрікся мови рідної!

бракло. Тоді й сказала: "Бачите, яка я добра для вас! Всіх вас обділила бубликами, а моїй Маринці не дала нічого. Тож ви тепер моїй Маринці дайте всі пополовинці". І кожне з дітей віддало Маринці половину своїх бубликів. Отож, друзі, сьогодні поставили ви мене в ролі такої ж Маринки. Різниця, мабуть, тільки та, що не "пополовинці" цукерків і чоколяди віддали ви, а куди більше.

— Друже Таню! Не приписуйте нам забагато! Ми ж зате ані одної цигарки не позбулись — усі залишили собі, засміявся командир.

— Тільки скажіть ще мені, друзі, коли це ви здійняли свої пакуночки, розвинули їх, зробили третій і знов почепили на ялинку?

— Тоді, як ви мились.

— Ну, то ніби все мені вже ясно. Хоч, може, й не все... Звідкіля ви знали, що Франків "Мойсей" — це моя улюблена книжка?

— Цього, то ми таки не знали. Тільки припадково дісталась вам ця книжка, як свят-миколаївський дарунок, бо іншої в нас не було. Тим більше радіємо тепер, що трапилось нам саме таке щастя, як сліпій курці зерно, — посміхнувся командир.

— Якщо вже йде про те, то мені трапилось, а не вам, — відповіла Таня і засміялась.

Стрільці дивувались, звідкіля це взялись у бункрі такі речі, як цукерки, чоколяда й цигарки.

— Св. Миколай закупив це все в "кооперативі Таня", — сказав здогадливий чот. Пас.

Неменш цікаві були й листи від св. Миколая. Кожний мусів прочитати адресований до нього лист.

— Ото св. Миколай знав, що кожному з нас написати! Наче б сам св. Миколай, а не хор. Мирон був нашим виховником, — завважив вістун Байдак.

— Авжеж, св. Миколай добре знає, що кожному з нас треба. Тобі, Байдаче, як найстаршому з нас, то не тільки найдовший лист написав, але й різку найбільшу дав, — сказав вістун Вихор.

— Вже й навіть св. Миколай пригадує Байдакові, що час йому оженитися, — докинув Рибалка.

— Св. Миколай написав це все дуже політично, а ти, Рибалко, з женячкою виїхав.

— Чого тут довго роздумувати над цим — політично, чи неполітично було написано! Підшукаємо тобі, Байдаче, якусь удову, і біді кінець. Недурно казали в нас: "У вдовиці — хліб на полиці", — товкмачив своє Вихор.

— Колись таке казали в нас, а тепер напевно інакше кажуть, як за жменю зерна треба цілий день у колгоспі робити, — відозвався Байдак. — Те, що було — минуло, а таке настало, чого ще не бувало. А подруге — чому ви, ні з цього, ні з того, якісь ароматичні історії з женячкою починаєте?

— Ха-ха-ха! Як це ти, Байдаче, сказав?! "Арома-

приїде уся малеча — учасники кошалінської імпрези та гості — дитячо-молодіжний ансамбль з міста Стрий на Україні.

Крім цього, на зборах з великою турботою говорилося про справи суто організаційного характеру (про харчування, необхідні фінансові витрати, сценарій свята), якими займуться як члени комітету, так і батьки та актив місцевого гуртка УСКТ, який очолює Володимир Філь.

На засіданні зосереджено також увагу над минулорічним червневим рішенням ГКБГ про поширення будівельних робіт на ще одну споруду — будинок школи, що цілісно на одній понадгектарній площі становитиме шкільний комплекс, який повністю заспокоїть потреби української учнівської громади, прибулої на навчання до Білого Бору з різних місцевостей Польщі.

У зв'язку з цим були різні міркування, а навіть сумніви, чи спроможемось ще на один здвиг, а відтак на забезпечення школи відповідною кількістю учнів. Однак Комітет є повний оптимізму, що, спираючись на дотеперішньому досвіді, може розрахувати на українську громаду як у Польщі, так і поза її межами, а також очікує підтримки, допомоги з боку воєвідських і місцевих освітніх влад. У зв'язку з цим пропоновано провести з компетентними відомствами розмови, учасниками яких було б керівництво ГП УСКТ і члени ГКБГ.

На засіданні порушувано справу пам'ятника Тарасу Шевченкові, який має стати даром для Білого Бору, а цим самим для українців у Польщі від Товариства "Україна", та ставилось питання про найменування однієї з вулиць Білого Бору іменем Патрона школи. Згідно зі ствердженням місцевих влад (як адміністративних, так і партійних) до уваги можна брати тільки новостворену вулицю міста. Отже відпадає бажання, щоб вулиці Дворцовій, що веде до Шевченківського комплексу, надати ім'я Кобзаря.

Як видно, перед дотеперішнім Громадським комітетом будови гуртожитку, організаційним комітетом підготовки відкриття інтернату і майбутнім комітетом будови школи ще багато справ, від своєчасного полагодження яких залежатиме те, чи запевнимо дітям усі необхідні умови для навчання. Пам'ятати-бо нам треба, що створюємо їм другий дім, в якому мають знайти усе, що потрібне для повного фізичного й розумового розвитку, для продовження батьківських традицій — входити у культурно-творчий процес також українським руслом.

Н. Кравчук

тичні історії"?! Наш Байдачисько їсть "романтичну зупу" і з "ароматичними історіями" має діло.

— Чого регочешся один з другим, як не розумієш, в чому річ! І жарт добрий, як сказаний впору. Кожному чесному воякові УПА не до женячки тепер. Здобудь Україну, а тоді й женись! — вийшов з рівноваги Байдак.

— А як не здобудемо ще скоро, то так і вимерти має український народ? — запитав жартома Вихор.

— Не бійсь, не вимре! Мало там таких, які не пішли в ряди УПА, а коло баб крутяться?!

— Тільки вважайте, друже вістовий, що і як говорите! — завважив командир. — Між нами є представниця жіночого роду, вістун Тетяна, тому я прошу, щоб ви шанобливо висловлювались про наше жіноцтво.

— Пробачте, друже командире, якщо я щось не до ладу сказав, — оправдувався Байдак і додав: — Але вістун Тетяна є вояком УПА. Вона ж зовсім не належить до тих, що тільки заглядають за хлопцями та ждуть, коли котрий женитися буде. Вістун Тетяна ставить визволення Батьківщини вище всіх женячок на світі. І перед віст. Тетяною треба поклони бити, а не дивитись на неї, як на звичайну дівчину. Вона ж стоїть і завжди стоятиме понад усіма...

Хлопці, почувши слова Байдака, раптом споважніли та зі здивуванням дивились на нього. Хор. Мирон з командиром теж задумались. А Таня сиділа біля свого столика з писальною машинкою і якось сумно посміхалась кутиками уст. Ледве, чи чула вона Байдакові слова. Тепер щойно запримітили стрільці, що вона якась аж надто поважна, чи сумна. Пробували розрадити її.

— Скажіть, друже Тетяно, звідкіля це ви дістали цукерки, чоколяду та й цигарку? — допитувались, обступивши її кругом.

— Виявіть нарешті цю тайну, друже Тетяно, — просив хорунжий Мирон.

— Це ж ніяка тайна, друзі! Закупила я це все ще тоді, заки ми йшли до бункра, тоді, як купувала й інші речі до нашої "кооперативи". Умисне заховала, щоб у свят-миколаївський вечір зробити вам бодай таку маленьку несподіванку.

Щось вони ще говорили, перекликувались, жартували. До Тані, наче крізь стіну доходили їхні слова. Вона знову попала в задуму й нікому з друзів не вдалось втягнути її до розмови. Вкінці, на ледве замітний знак командира, вони залишили її в спокою.

А Таня, склонивши голову, передумувала якісь важкі думи. Це ж був день ім'янин її батька. Де ж він тепер, батенько її рідний? Ворог вивіз його з рідної землі і він у далекій чужині коротає свій вік... Роками жде тієї хвилини, коли зустріне її — доню свою... Та чи зустріне? А де ж Василько — отой веселий, безжурний і одночасно такий обов'язковий її хлопець єдиний? Чи згадує ще її, не забув? Чи все ще співає свою улюблену пісню про червоні маки?...

Продовження буде

Коли це число "Лемківщини" вже друкувалось,
наспіла дуже сумна і болюча вістка, що в п'ятницю 10-го березня 1989 року в вечірніх годинах передчасно відійшов у Вічність після короткої, але тяжкої недуги

св.п. інж. ЛЮБОМИР П'ЄХ

організаційний референт Крайової Управи ООЛ, член Управи Фундації Дослідження Лемківщини, довголітній бувший голова Відділу ООЛ в Нюарку-Ірвінґтоні, член Управи Відділу УККА в Нюарку, а передовсім невтомний діяч на лемківській ниві та щирий друг.

Дружині Покійного, Шановній Пані Лесі, та Родині, висловлюємо наші щирі співчуття.

КРАЙОВА УПРАВА
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ
В АМЕРИЦІ

ФОНД ДОПОМОГИ ПРИ КУ ООЛ В АМЕРИЦІ

за час від **1-го грудня** *до* **1-го березня 1989 р.**
пожертви склали:

Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерсі ..... **500.00 дол.**
Галя Горбовий ..... **500.00 дол.**
11-ий Відділ ООЛ, Олбанська Округа, Н.Й. ..... **100.00 дол.**
Юрій Ковальчик, Йонкерс ..... **100.00 дол.**
Дім СУМА в Йонкерсі, Н.Й. ..... **100.00 дол.**
Григорій Мурин, Гейстінґс, Н.Й. ..... **100.00 дол.**
Денис Ройтер і Марта Ковальчик, Йонкерс, Н. Й. ..... **20.00 дол.**

З ПРИВОДУ ОДНОГО... (*зак. зі стор. 10*)

Чому так часто, запитую священика, зникають церкви з культурного й архітектурного пейзажу країни? "Тут справа, говорить він, не тільки в тому, що це 'непольські' храми. Це все ще відгомін тих щойно минулих важких часів, коли всякими догмами і напрямками виховували людиноробота. Був це заглаьний душевний реґрес.

Тоді потерпіли не тільки церкви, але й костьоли. Такою є правда.

З великою надією дивлюсь на те, що діється на Сході. Боюсь однак, поки прийде повне зрозуміння, що народ за східним кордоном є нам близький своєю культурою, мусить пройти щонайменше два покоління.

Коли йдеться про церкву в Бобрівці, то не казав би я вам цього, коли б мене ця справа не займала. А підтвердженням хай вам буде храм в Ришковій Волі — церква з початку нинішнього століття (за архітектурним стилем виглядає, що її автором був І. Левинський — ред.). Привернув я її з руїн, хоч може і легше було б поставити новий костьол."

На тему розібраної церкви в Бобрівці Громадська комісія охорони пам'яток церковного мистецтва має відмінну від моїх співрозмовників думку. Передовсім її голова твердить що при добрій волі компетентних чинників церкву можна було б врятувати. У такій ситуації я залишаю справу відкритою. ■

КУТЯ В ТОРОНТІ

Традицією вже стало організування Об'єднанням Лемків Канади спільної вечері званею "кутею". Цьогорічна "кутя" відбулась увечері 15-го січня 1989 р. в залі церкви св. Миколая при вулиці Бервуд в Торонті.

Приготовленням страв зайнялись панни і пані: Бабяк, Кушвара, Бискош, Луців, Пудельська, Чабан, Колос і Оленич.

Кутю розпочато о 7-ій годині благословенням страв отцем Федоровим, котрий посвятив їжу та спільно з присутніми відмовив "Отче наш". Господарем вечора був Павло Лопата, заступник голови КУ ОЛК, відомий мистець-маляр.

Він коротко розповів про Свят-Вечір та різдвяні звичаї на Рідних Землях. Опісля присутні заколядували кілька колядок, між іншими "Нині Рождество Божого Дитяти", де згадується про лемків, що співають маленькому Ісусикові.

Голови відділів ОЛК, Т. Колос і І. Оленич від імені Управ відділів зложили присутнім з нагоди Свят побажання всякого добра, кріпкого здоров'я і ще кращих успіхів в родинному житті та в суспільно-громадській праці для добра українського народу в Новому 1989 році.

Степан Бабяк, бувший голова КУ ОЛК в короткому слові підкреслив, що ми українці, розсіяні по всьому світі, в діяспорі, Сибірі і на Рідних Землях належимо до одної великої української родини і нам треба працювати для спільного добра.

Серед гостей були панство Должицькі, котрі приїхали на відвідини до дітей з далекої Лемківщини, з Команчі.

Іван Должицький розказав дещо про життя у Команчі, між іншим про будову і відкриття греко-католицької церкви в Команчі. Цю церкву посвячено 13-го вересня 1988 р. а на відкриттю були присутні митрополит Сулик з Філядельфії з численним духовенством, а також біля 2000 вірних з Польщі і зза кордону. Церкву цю віддано до вжитку українцям греко-католицького віровизнання. Він також подякуав землякам із Канади і Америки за пожертви, завдяки яким збудовано церкву.

На закінчення Т. Колос подякував паням за їхню працю в приготовлені спільної вечері, а також присутнім за участь, а відтак заколядовано "Бог Предвічний".

І. Терефенко

Повідомляємо Управи всіх Відділів, що

XXII ЗАГАЛЬНИЙ КРАЙОВИЙ З'ЇЗД

Організації Оборони Лемківщини

відбудеться

в днях **14-го і 15-го жовтня, 1989 р.**
в Домі СУМА
при 301 Palisade Ave. в Йонкерс, Н.Й.

Екзекутива КУ ООЛ

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ

3-ій ВІДДІЛ ООЛ В ПАССЕЙКУ, Н. ДЖ.

Річні Загальні Збори 3-го Відділу ООЛ в Пассейку відбулися 10-го грудня 1988 року в приміщенні Української Централі. Збори відкрив голова Відділу Василь Гаргай, вітаючи членів і гостей. Зборами керувала Президія у складі: Марійка Дупляк — голова, Іван Хомко — заступник голови, Юліян Котляр — секретар. Першим звітував голова Відділу Василь Гаргай, який у своєму звіті звернув особливу увагу на справу допомоги потребуючим у Рідному Краю, як і тут на еміґрації. Далі звітували: М. Кош — заст. голови, М. Дупляк — секретарка, Ст. Косцьолек — фінансовий реф., який подав також звіт з уділеної допомоги за минулий рік, Ст. Дупляк — організаційний реф. і Ю. Котляр — кольпортер лемківських видань.

На внесок Номінаційної Комісії нову управу вибрано майже без змін, що можна вважати працю цілої управи за добру у минулому.

Склад нової управи:
голова — Василь Гаргай, заст. голови — Маріян Кош, секретар — Марійка Дупляк, фінансовий реф. — Стефан Косцьолек, організаційний реф. — Стефан Дупляк, культурно-освітний реф. — Юліян Котляр,

допомоговий реф. — Марійка Кош, Меляся Гунчак, Анна Косцьолек, господарський реф.: Василь Гавроняк.

Вільні члени — Михайло Карлицький, Ярослав Данків, Йосип Кібала, Ґеня Котис, Іванна Котляр, Іван Карлицький, Анна Стець.

Контрольна Комісія — І. Хомко, І. Блиха, А. Косцьолек.

Переобраний голова Відділу, Василь Гаргай подякував членам за довір'я і закликав усіх до дальшої співпраці.

Збори закрито відспіванням "Не пора, не пора".

11-ий ВІДДІЛ ОЛБАНСЬКОЇ ОКРУГИ, Н.Й.

11-ий Відділ Олбанської Округи відбув свої Річні Загальні Збори 11-го лютого, 1989 р. в приміщенні Українського Горожанського Клюбу в Вотервліт, Н.Й. в присутності 37 членів та симпатиків. Було приємно вітати на наших зборах Марійку Дупляк — голову Крайової Управи Організації Оборони Лемківщини, яка розповіла нам про завдання й працю нашої заслуженої організації. Зборами проводила Президія в складі: голова — Дмитро Хорват, почесний член Президії — Марійка Дупляк, секретар — Дмитро Кулик. Звітували: голова — Івань Філь, секретар — Дмитро Кулик та скарбник — Микола Філь. На протязі року члени управи та всі члени відділу включилися активно у минулорічних святкуваннях 1000-ліття Хрещення Руси-України, брали участь у святі посвячення пам'ятника Тарасові Шевченкові у місті Трой. Наш відділ зорганізував Новорічну зустріч-забаву, яка, під кожним оглядом, була успішною імпрезою.

Збори перевибрали дотеперішню управу на слідуючий рік, добравши до помочі ще кілька членів.

На закінчення Загальних Зборів Іван Філь — перевибраний голова, подякував усім присутнім за участь та просив підтримки усіх у нашій майбутній праці для добра організації та всій українській справі.

Збори закінчено відспіванням "Не пора, не пора..."

Після зборів при малій перекусці був висвітлений відіо-фільм з концерту "Українська музика з Лемківщини", який відбувся у Львові, Україна.

Дмитро Кулик

Усім, хто щиро вітав нас з Різдвом Христовим та Новим Роком, від душі бажав нам усіляких благ — сердечно дякуємо!

Редакція "Лемківщини"

23-ий ВІДДІЛ ООЛ В АУБУРН, Н.Й.

Загальні Річні Збори 23-го Відділу ООЛ в Аубурн, Н.Й. відбулися 5-го лютого ц.р. а проводила ними президія у складі Іван Попівчак — голова і Ольга Халупа — секретар.

Після відчитання протоколу з останніх Річних Зборів та звітів уступаючої Управи, вибрано нову Управу в складі: Дмитро Голяк — голова, Іван Боцонь — заступник голови, Ольга Халупа — секретар, Дмитро Перон — скарбник, Михайло Халупа — орг. референт, Стефан Бабяк — культурно-освітній референт, вільні члени — Стефан Ротко, Василь Лепак, Теодор Окаль, Василь Глива.

Контрольна Комісія: Іван Попівчак — голова, Анна Глива і Стефан Лепак — члени.

На закінчення зборів нововибраний голова подякував всім за довіря та закликав до тісної співпраці.

Ольга Халупа

Прогулька на Лемківщину!

КРИНИЧАНКА '89

Заходом подорожного бюра Fil's Travel Agency (власники Іван і Маруся Філь) відбудеться тритижнева прогулька по Лемківщині, яка від'їде з Нью-Йорку 29-го червня ц.р.

В програмі запляновано м.ін.: участь у сопотському фестивалі української пісні й танцю, відвідини української школи ім. Тараса Шевченка у Білому Борі, відтак через Ченстохову, Краків, Закопане приїзд до найкращого карпатського курорту з мінеральними водами, боровиною, з чудовим гірським повітрям — Криниці. Тут можна лікувати такі хвороби як цукрицю, тиск крови, недомагання печінки та інші недуги. Звідси теж влаштуватимемо денні поїздки до інших місцевостей на Лемківщині: Зиндранова, Команча, Сянік, Перемишль.

Заінтересованих просимо писати на адресу:

Fil's Travel Agency
1828 3rd Ave
Watervliet, N.Y. 12189 1(518) 274-5242

Відійшли від нас...

З болем і смутком подаємо до відома всім членам Організації Оборони Лемківщини та українській громаді в діяспорі, що 26-го листопада 1988 р. після короткої недуги, відійшов у Вічність **св. п. Іван Полянський,** народжений 1921 р. в селі Чистогорб, сяніцького повіту, Лемківщина.

Парастас і панахиду в похоронному заведенні "Литвин і Литвин" в Юніон, Н.Дж., відправив о. Любомир Мудрий, а опісля від Патріярхального Комітету прощав Покійного Б. Мельничук.

Життєвий шлях Покійного не був легкий. У 1942 р. був змушений покинути зелену Лемківщину, та був насильно вивезений на роботу до Німеччини. У 1954 році через Англію приїхав до Америки та поселився в містечку Елізабет, Н.Дж., де активно включивсяв суспільно-громадську працю своєї громади. Був активним членом 4-го Відділу ООЛ, довголітнім його головою, занимався розпродажею журналу "Лемківщина" та інших лемківських видань та фінансовим референтом місцевого Українського Народнього Дому.

Похоронні відправи довершив 29-го листопада м.р. о. Л. Мудрий з церкви св. Володимира в Елізабет, а відтак тлінні останки Покійного відпроваджено на вічний спочинок на український православний цвинтар св. Андрія Первозваного в Бавнд Брук, Н.Дж., де над домовиною прощав вірного Сина Лемківщини, голова Відділу в Елізабет, Василь Матлаґа.

Покійний залишив у глибокому смутку сестру Юлію в Америці, сестру Анастазію з родиною в Польщі і дальшу родину в Америці, Канаді та Україні.

Під час тризни вислови співчуття родині Покійного Івана склали: Іван Хомко — від Краєвої Управи ООЛ та пані Ірена Левицька.

Хай вільна земля Вашінґтона буде Йому пером!

В. Матлаґа

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 15-го січня 1989 р. по довгій недузі відійшов у вічність **св.п. Володимир Вуйцьо.**

Володимир народився 6-го жовтня 1932 р. в селі Тильова, короснянського повіту, на Лемківщині. Покійний був доброї і веселої вдачі, всі його любили і шанували. В 1947 р. його насильно виселено разом з батьками на західні по-німецькі землі.

До Америки приїхав з донькою в 1967 р., а пізніше приїхала його дружина Марія. Ціла родина замешкала в Лінден, Н.Дж. де Покійний став членом 4-го Відділу Організації Оборони Лемківщини в Елізабеті.

Похоронні обряди в Українській Католицькій Церкві св. Володимира в Елізабеті відправив парох, монс. Федорик і о. Е. Матош з парафії Святої Родини в Лінден, дякував проф. Р. Левицький. Відтак тіло Покійного спочило на цвинтарі "Ґертруд" в Колонії.

Покійний залишив у глибокому смутку дружину Марію, доньку Ганю з чоловіком, двоє внуків, сестру Ганю з чоловіком і дітьми, сестру Марію з чоловіком і дітьми в Польщі та ближчу і дальшу родину в Америці, Польщі і в Україні.

Після похорону, на тризні голова 4-го Відділу ООЛ, Василь Матлаґа висловив щире співчуття дружині і родині Покійного, закликав присутніх в пам'ять Покійного зложити пожертву на пресовий фонд журналу "Лемківщина". Збірку перевели Іван

Васічко і Михайло Кухта, а замість квітів на свіжу могилу Покійного пожертви склали:

по 10.00 дол.: Бігуняк, М. Ґинда, Й. Копій, М.В. Завійський, М. Кухта, І. Урда, Т. Гнатишак, М. Ґолобек, В. Матлаґа, М. Вуйцьо, І. Васічко.

по 5.00 дол.: М. Гривний, М.В. Завойский, Ф. Федош, С. Чомко, Т. Павчак, Г. Барна, Т. Феш, Г. Ґонос.

І. В.

Св.п. Юрій Ґіба

У вівторок, 7-го лютого 1989 р. в ранніх годинах, розійшлась жахлива і сумна вістка й, мов буревій долетіла до хат мешканців міста Ляшін та околиць, що нагло перестало битись серце у 20-літнього студента і вродливого юнака **св.п. Юрія Ґіби.**

Ця несподівана смерть молодої й надійної людини, який завчасно відійшов з цього світу, потрясла болюче, в першу чергу його батьків Михайла і Степанію Ґібів; його єдину сестричку Божену та бабуню Марію Ґорську, які були для нього найкращими батьками, опікунами й приятелями, але ця сумна вістка зворушила до болю й усю студентську молодь, різних національностей, ближчу і дальшу родину та всю місцеву громаду.

Про велику симпатію до Покійного засвідчують численні квіти і вінки в похоронному заведенні та велика участь осіб у панахидах та похоронних відправах у церкві св. Василія Великого і на цвинтарі. Квіти і співчуття наспіли рівнож і з інших місцевостей Канади та Америки. Похоронні відправи відслужили о. Теодор Палчинський і о. Марк Іґнашевські.

Св.п. Юрій Ґіба народився 3-го січня 1969 р. у Болєславцу, воєвід. Вроцлав, Польща. На запрошення стрия св.п. Івана Ґіби, він разом з батьками та сестрою Боженою прибули до Канади 29-го липня 1975 року і поселились в місті Ляшін, біля Монтреалю, де Покійний Юрій проживав до кінця свого короткого життя

Слід згадати, що від самих початків поселення, вся їхня родина стала членами УНСоюзу.

Під час похоронних відправ і поминальної трапези, присутні зложили свої пожертви для родини Покійного Юрія Ґіби.

Крім того на "нев'янучий вінок" жертвували слідуючі особи: 30.00 дол. — родина Ґібів; по 20.00 дол. — А. Ґиба та І. Ґіба; 15.00 дол. — Є. Веселовський; по 10.00 дол. — І. Барна, М. Боберда, А.Д. Гавраняк, І.К. Гавраняк, С.Р. Карпішка, Дж. Конашевич, М. Мацек, А.Л. Мориконь, Й.Т. Мороз; по 5.00 дол. — А. Дмитрук, С. Кіцак, Й. Козьол, Е. Кульчицька, Л. Кульчицька, С. Кучинська, Ю. Манґафас і Т. Повідайко; 2.00 дол. — Є. Бодзян.

Разом зібрано 217.00 дол., з чого розділено по 108.50 дол. на щоденник "Свобода" і журнал "Лемківщина".

Усім жертводавцям на "нев'янучий вінок" щира подяка, а св.п. Юрієві Ґіба нехай буде легка Канадська земля і вічна про Нього пам'ять!

Т. Мороз

Родина св.п. Юрія Ґіби складає сердечну подяку обидвом Отцям за похоронні відправи й усім тим особам, які брали участь у панахидах і похороні; за численні квіти та моральну і матеріяльну підтримку. Нехай Всевишній Господь Вас винагородить усім добром!

Спи спокійно, любий сину, Юрку,
Найкращий брате, внуку й приятелю!
Ти відійшов з цього світу завчасно
Й залишив в наших серцях пустелю.

О, Мати Божа Вселаскава,
Тебе благаємо в молитвах:
Допоможи нам біль облегшити
В наших розбитих серцях!

Замість квітів на свіжу могилу св.п. **І. Полянського**, на пресовий фонд журналу "Лемківщина" склали:

100.00 дол.: Юлія Полянська

50.00 дол.: д-р Р. і О. Граб

по 20.00 дол.: о. Л. Мудрий, Р. і І. Левицький, П. Полянський, Р. Бойчук, В. Цинайко

по 10.00 дол.: Б. Мельничук, Пластова Станиця Елізабет, С. Каша, Т. Юрчак, М. і О. Коваль, М. Хитра, Т. Гончарів, Г. Цецьух, Дм. Фучила, Й. Костела, М. Кухна, І. Васічко, И. Копій, А. Моряк, М. Пінчак, Б. Березюк, Р. Соєрс, Я. Гусак, М. Ватралик, Ю. Заблоцька

по 5.00 дол.: П. Боднаренко, В. Матлаґа, М. Ґинда, І. Пілат, Й. Сорока.

Разом: 475.00 дол.

Збірку перевели: І. Левицька, І. Васічко і М. Кухта.

КОЛЯДА 1988/89 ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

ВІДДІЛ Ч. 1, НЬЮ-ЙОРК, Н.Й.

По 100.00 дол.: Федеральна Кредитова Кооператива "Самопоміч" Н.Й., Реставрація "Київ" М. Гриненка.

50.00 дол.: Українська Православна Кредитова Кооператива Н.Й.

40.00 дол.: Т. і М. Малиняк

По 30.00 дол.: Крамниця "Арка", Ст. Малиняк.

По 25.00 дол.: А. і В. Шумейко, Д. і Г. Стефура, м'ясарня І. Габер, М. Грицков'ян, Л. і П. Ґой

По 20.00 дол.: Е. і П. Гарайда, П. і А. Шпинда, м'ясарня Ю. Бачинського, м'ясарня Я. Куровицького, Е. і Ст. Барна, Ґ. і Р. Діякун, Т. Шевчук, М. Мицьо, Я. Василькевич, О. Тимуло, Ст. Малиняк, Т. Барняк, А. Пакош, С. Карисьценський

По 10.00 дол.: "Веселка", З. Іваницький, В. Кука, М. Самборський, Т. Тиханський, І. Малиняк, Ю. Кравець, А. Тилявський, А. Павелчак, Т. Павелчак, Г. Павелчак, М. Павелчак, П. Патріяк, І. Солян, М. Хомик, А. Тиханський, А. Малиняк, Р. Юраш, В. Щерба, Л. Левчак, С. Саміло, І. Винник, А. Малиняк, М. Кочмарчик, В. Муха, П. Купер, Р. Кубовський, Л. Пакош, Д. Трояновський, М. Михайлишин

По 5.00 дол.: М. Пирчка, П. Шанайда, В. Олівка.

Збірщики: Ст. Барна, Е. і П. Гарайда, М. і І. Малиняк, М. Павелчак, В. Щерба

ВІДДІЛ Ч. 3, ПАССЕЙК, Н.ДЖ.

по 50.00 дол.: М. Гнатейко, д-р М. Бих, Ю. Котляр, І. і Б. Чайківський, В. Войнов

45.00 дол.: І. Хомко

40.00 дол.: П. Ґресь

по 30.00 дол.: А. Косцьолек, М. Солтис, Д. Мацко, П. Русинко, Ст. Дупляк, В. Гавроняк, В. Гаргай, Я. Петрик, І. Калиман, В. Познахівський

по 25.00 дол.: І. Блиха, Т. Олещук, М. Кош, В. Кузик, Ст. Косцьолек, Т. Стець, М. Мочула

по 20.00 дол.: В. Петришин, Б. Баран, І. Буртик, І. Демчар (Вотервліт), І. Долошицький, М. Федорів, В. Марущак, М. Чабан, Т. Баран, М. Пелтишин, З. Знак, Р. Галабурда, П. Млинарик, В. Зельонка, Т. Марш, Р. Микита, Т. Хомишак, Ст. Білик, В. Янців, Ф. Вірстюк, В. Ткач, П. Наконечний, Б. Журавський, І. Косцьолек, В. Васів, М. Тижбір, Ст. Журавський, І. Чернянський, І. Паниця, А. Ленів, Ст. Ульчак, В. Чернянський, Ст. Пелтишин, М. Дідух, В. Котис, І. Білобронь, Ст. Татаренко, В. Грицковян, Ст. Тарахівський, Ст. Пущак, М. Карлицький, І. Скала, І. Іванків.

по 15.00 дол.: М. Тантала, П. Жолондек, П. Ярошак, Ю. Кулик, М. Куземчак

по 10.00 дол.: М. Драйчук, Ст. Гавроняк, Г. Вільке, М. Грицковян, М. Вітек, Ст. Михалко, М. Філевич, А. Смоляк, О. Русинко, Ст. Задорожний, Л. Ґеля, М. Войтюк, Ст. Лапічак, М. Шереґ, Ст. Халупа, Я. Завойський.

5.00 дол.: В. Урбанович

Збірщики: В. Гаргай, В. Гавроняк, Ст. і М. Дупляк, М. і М. Кош, Ст. Косцьолек, І. Хомко

Колядники 8-го Відділу ООЛ в Чікаґо, Ілл. Клячать зліва: Богдан Бухвак, Володимир Тудуй. Стоять зліва: Йосиф Сорока, Леся Чурма, Марійка Тхорик, Славко Кравчишин, Петро Бухвак.

ВІДДІЛ Ч. 7, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н.ДЖ.

100.00 дол. — д-р Онуферко

50.00 дол. — Самопоміч (FCU)

по 30.00 дол. — В. Жуковец, С. Гира, М. Пилипчак

по 25.00 дол. — В. Сохан, о. Р. Мірчук

по 20.00 дол. — П. Фуґа, І. Ґресь, Д. Тхір, Й. Подобинський, Т. Бобер, М. Білий, Ю. Колодій, Д. Ґбур, Т. Мусіло, С. Ґуралевич, П. Команецка, М. Снішко, А. Козак, Ю. Ференцевич, А. Кедринскі, В. Бойко, І. Колодій, В. Гаврилюк, С. Чуйко, І. Свищук, П. Чичила, С. Лучечко, Т. Сохан, Д. Войтович, М. Решітник, Н. Кравчук, П. Палка, Д. Вох, С. Кравченюк

по 15.00 дол.: С. Смотрич, Р. Юревич, Б. Должицкі, П. Лукачин, П. Костик, А. Свєш, Г. Бура, М. Бридун

по 10.00 дол.: І. Цьолко, Й. Жубрицкі, П. Васко, Ю. Костів, А. Галущак, І. Крамарчук, В. Шерель, І. Стуль, І.Г. Білий, М.М. Білий, В. Добровольский, Ю. Вовк, П. Андрейчак, Д. Андрейчак, П. Теличка, О. Дмітрів, Т. Кахнич, М. Шеремета, З. Галькович, І. Вішка, Я. Поморук, Є. Шуган, Т. Ванса, М. Порада, М.А. Астряб, М. Німчук, А. Фусяк, П. Калішак, І. Шевчук, М. Мацях, С. Максимчук, М. Гончарик, Р. Стеблецкі, П. Ґочь, С. Спяк, Г. Ілечко, А. Падла, Т. Біловус, В. Білик, Т. Доманскі, М. Джус, П. Даньчук, Е. Гарасим-

7.00 дол.: Е. Гарасимчук

по 5.00 дол.: В. Павловська, Тизіо, М. Мілянович, Н. Віра, І. Салабай, І. Малиновський, Я. Малиновський, В. Карий, Я. Вамяк, М. Савчак, М. Мосєвич, Я. Оленін, Е. Чекай, Гадзевич, Д. Фусяк.

ВІДДІЛ Ч. 8, ЧІКАҐО, ІЛЛ.

По 100.00 дол.: Каса "Самопоміч", Українське Товариство Пречистої Діви Марії

По 50.00 дол.: Т. Кікцьо, І. Кліш

По 40.00 дол.: М. Бискош, К. Ґавло, І. Жовнір

35.00 дол.: В. Ґлубіш

По 30.00 дол.: Ст. Бискош, В. Євусяк

По 25.00 дол.: Р. Бискош, М. Бискош, В. Читербан, І. Сахаревич

По 20.00 дол.: О. Ґарбера, В. Сірий, М. Чурма, Б. Ґрохоля, Д. Ґулич, Й. Тиманчик, М. Сало, М. Воробель, Й. Бурдяк, С. Шкирпан, Є. Вербовський, М. Тхорик, Й. Сорока, П. Бухвак, Б. Бухвак, А. Ткачук, Г. Чомко

По 10.00 дол.: В. Чорняк, С. Таник, М. Черенчик, М. Біндас, В. Федунишин, І. Жеребний

5.00 дол.: І. Лаврук

ВІДДІЛ Ч. 11, ОЛБАНСЬКА ОКРУГА, Н.Й.

По 20.00 дол.: Д. Кулик, І. Філь, Е. Макух, М. Ґрещак

По 25.00 дол.: А. Білинський

По 15.00 дол.: П. Спяк, Галецький,

По 10.00 дол.: Я. і Д. Кушнір, І. Зендран, С. Ксенич, І. Карабін, В. Терлецький, А. Демчар, П. Шевчук, М. Філь, І. Романишин, В. Мокій, І. Демчар, В. Літинський, Р. Маселко, С. Єдинак, В. Роман, Д. Хорват, О. Олековська, Т. Гаврилюк, В. Коцур, Д. Коцан, І. Ротко, Т. Ракочий, І. Мандро, М. Вівчар, С. Ґарбач, З. Білас, о. В. Андрушків, О. Поповський, Р. Мацюк

По 5.00 дол.: М. Сенета, П. Коцур, А. Васєнко, П. Демчар, П. Спяк, С. Ґебуза, А. Филяк, Д. Ваньцко, Д. Скалій, М. Бережанський, І. Мокій, А. Урбан, М. Павлат, А. Хомич, Р. Гарасимяк, П. Гарасимяк, В. Боднар, С. Коновальчук, Б. Зволінський, І. Жеребинський, Я. Байляк, М. Барна, М. Бобеляк, К. Чубик, В. Клим, А. Ваврик, Г. Ільницький, М. Матейчук, П. Клим, С. Тарнова, В. Клим, П. Терновський, М. Сушко, І. Удич, П. Славич, М. Коцур, О. Хомич, Є. Сидор, С. Галібей, М. Янищак, Т. Янищак, А. Гунчак, В. Левицький, П. Ковальчик, Г. Ґебгарт, І. Кривінський, О. Крушельницька, Б. Буранич, М. Дума, В. Ґоґоша, В. Стадник, Є. Шанц, П. Цюпка, Д. Кендзерський, М. Назарко, С. Бачинська, В. Ковальчик, Р. Ракочий, М. Савків, С. Бездух, І. Грицковян, М. Мисак, К. Стецюк, І. Куфель, М. Нагумник, Р. Фецько, В. Слободян, В. Грицковян.

По 2.00 дол.: В. Гарбач, Г. Кавта, Г. Буранич, О. Білинський, І. Гудак, Д. Сахнюк

Збірщики: Ст. Єдинак, Д. Кулик, І. Ротко

ЧИ ВСІ ЧЛЕНИ ВАШОГО ВІДДІЛУ ПЕРЕДПЛАЧУЮТЬ ОДИНОКИЙ ЛЕМКІВСЬКИЙ ЖУРНАЛ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ "ЛЕМКІВЩИНА"?

ЯКЩО НІ, ЗРОБІТЬ ЦЕ СЬОГОДНІ!
РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ТІЛЬКИ 10.00 АМ. ДОЛ.

ВІДДІЛ Ч. 17, РОЧЕСТЕР, Н.Й.

По 25.00 дол.: І. і. Т. Лико, д-р І. Адамчук, Українська Кредитова Спілка

По 20.00 дол.: І. Петрик, Ст. Стефанів, М. Крупа, І. Шурин

По 15.00 дол.: Ст. Адамчук, д-р Т. Артемович

По 10.00 дол.: В. Шурин, Н. Мазурчак, В. Юськів, Я. Котлярчук, А. Яріш, В. Шурин, Н.Н. (нечітко), А. Фалат, О. Лобас, М. Белей, В. Корнило, Я. Глушко, Р. Костюк, А. Каліберда, В. Гладун, З. Масловський, С. Королишин, Д. Пилипець, М. Ярош, М. Масловський, Л. і Л. Шміґель, В. Сверида. І. Рйопко, І. Лялюк, Н.О. Червінські, Б. і І. Лико, Ґ. і І. Смит, М. Фалат

По 5.00 дол.: А. Надяк, І. Тороус, Ст. Пастерняк, І. Сверида, Л. Білик, Б. Борис, М. Єйна, П. Білоус, П. Яковина, В. Іванців, Р. Вирста, Д. Мельник, М. Кулій, І. Новосядло, В. Черневич, М. Кукурудза, В. Івасів, В. Гринчишин, В. Колинич, Е. Загачевський, Ст. Симняк, Б. Хомяк, М. Мигович, Т. Коваль, М. Маркович, Д. Пристай, О. Турило, І. Корнило, П. Білоус, М. Бавус, Б. Боднарук, М. Зубіль, П. Балко, Б. Губка, В. Кавин, М. Литвинець, М. Клиш, В. Івасин, Д. Бездух, В. Білик, П. Бездух, В. Базюк, Д. Глушко

По 3.00 дол.: Ст. Ракута, О. Ясинський,

2.00 дол.: В. Васько

Збірщики: І. Рйопка, І. Шурин, Ст. Адамчук, І. Лико

ВІДДІЛ Ч. 22, СИРАКЮЗИ, Н.Й.

40.00 дол.: В. Дмитришин

20.00 дол.: В. Майкович

по 10.00 дол.: Т. Валюс, П. Додерко, П. Майкович, В. Майовський, І. Парколап, д-р І. Гвозда, М. Середович, М. Якім, М. Дупляк, В. Ревюк, І. Мигдаль, І. Мазурик, І. Пиндуч, Український Нар. Дім

ВІДДІЛ Ч. 23, АУБУРН, Н.Й.

По 10.00 дол.: Ст. Ротко, Д. Голяк, Ст. Баб'як, І. Боцонь, В. Глива, М. Халупа

По 5.00 дол.: І. Попівчак, Д. Перун

ДЕЛЕҐАТУРА В ПАРМІ, ОГАЙО

По 20.00 дол.: С. Кріслата, Д. Павлишин, І. Маґоцький

По 10.00 дол.: П. Дмитрик, А. і М. Сікорський, Я. Кривак

По 5.00 дол.: Р. Швець, І. Панас, П. Кінаш, І. Ющак, О. Фалат, А. Вільшанський, М. Данко, М. Мацина, Т. Бурий

Збірщик: П. Дмитрик

Продовження буде

Замість квітів на свіжу могилу **св.п. Івана Полянського,** довголітнього, щирого діяча на лемківській ниві, складає 10.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Лемківщина",

Михайло Фарбанець.

Заходом 1-го Відділу
Організації Оборони Лемківщини
в Нью-Йорку

вийшов з друку
збірник

"ЛЕМКІВЩИНА"

Це вартісне видання появилося у двох томах в ціні 28.00 ам. дол. кожний. Замовлення пересилати на адресу:

Organization for the Defense of Lemkivshchyna
Branch 1
P.O. Box 651 Cooper Station
New York, N.Y. 10276

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "ЛЕМКІВЩИНА"

від 1-го червня 1988 до 1-го березня 1989

470.00 дол. — 4 Відділ ООЛ Елизабет, Н.Дж. (на поминках с.п. Івана Полянського).
300.00 дол. — спільний фестин Відділів ООЛ (Пассейк, Елізабет, Ірвінґтон і Джерзі Сити)
200.00 дол. — 1-ий Відділ ОЛК Торонто, Канада
150.00 дол. — 4 Відділ ООЛ Елизабет, Н.Дж. (на поминках с.п. Володимира Вуйцьо)
150.00 дол. — 7-ий Відділ ООЛ Джерзі Сити
100.00 дол. — 3-ій Відділ ООЛ Пассейк, Н.Дж.
65.00 дол. — Друкарня "Компютопрінт", Клифтон, Н.Дж.

США:
по 20.00 дол. — П. Гудак, В. Мадзелян; **по 15.00 дол.** — О. Цилюпа, М. Медюх, Ю. Заяць; **14.00 дол.** — П. Длябога; **12.00 дол.** — А. Притискач; **11.00 дол.** — Й. Шарун; **по 10.00 дол.** — С. Біхуняк, В. Цинайко, С. Довбуш, Д. Хорват, М. Федорінець, І. Калимон, І. Купина, Е. Кметь, С. Кобаса, Ю. Клим, І. Косцьолек, В. Котис, М. Лисик, А. Прийма, М. Савчак, П. Шпинда, В. Шевчик, В. Васічко; **7.00 дол.** — Ю. Пласконь; **6.00 дол.** — П. Адамовський; **по 5.00 дол.** — М. Бискош, Д. Фусяк, І. Гончак, В. Кікта, В. Кец, І. Котляр (Ірвінґтон), І. Лико, П. Лукачин, О. Менцінський, І. Павлюк, В. Смик, С. Вуйцік, А. Яріш; **2.00 дол.** — М. Білий.

КАНАДА:
по 20.00 дол. — М. Черешневський, М. Демчик, Т. Колос, Г. Костельник; **16.00 дол.** — М. Курицька; **13.00 дол.** — М. Чурма; **по 10.00 дол.** — М. Бердий, М. Каленчик, Ю. Саноцька, Й. Войтів; **6.00 дол.** — С. Хома; **по 5.00 дол.** — С. Буляк, С. Бискош, Я. Іванусів, А. Криницька, М. Оршак; **по 2.00 дол.** — І. Дмитришин, М. Маслей.

ІНШІ:
ШВЕЦІЯ: 22.00 дол.— С. Чупак;
АВСТРАЛІЯ: 20.00 дол. — о. І. Шевців
АНГЛІЯ: 6.63 дол. — П. Ворона; **4.00 дол.** — Т. Борщ
БЕЛЬГІЯ: 4.00 дол. — о. І. Кіт; **2.00 дол.** — А. Качмарський

До ВСІХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ В КАНАДІ та ІНШИХ КРАЇНАХ (поза США)!

Всю передплату на журнал, належність за книжки та інші фінансові розчислення просимо пересилати **тільки** в американських долярах (або їх рівновартість) у формі **банкових чеків** або **money orders.**

Приватних чеків банки не принимають!

Адміністрація "Лемківщини"

Return to "LEMKIVSHCHYNA"
P.O. Box 7,
Clifton, NJ 07011

NON-PROFIT ORG.
U.S. POSTAGE
PAID
CLIFTON, N.J.
PERMIT. No. 121

НАШІ ВИДАННЯ

ДЕРЕВ'ЯНА АРХІТЕКТУРА УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ .. 40.00 дол.

АННАЛИ ч. 1 ..... 10.00 дол.
(*матеріяли про Лемківщину*)

АННАЛИ ч. 2 ..... 10.00 дол.
(*матеріяли про Лемківщину*)

АННАЛИ ч. 3 ..... 15.00 дол.

АННАЛИ ч. 4 ..... 15.00 дол.

ТВОРИ — Богдана Ігоря Антонича ..... 10.00 дол.
(*на вичерпанню*)

Журнал "ЛЕМКІВЩИНА" — річна передплата ..... 10.00 дол.

"ЗА СЯН" — Іван Филипчак ..... 5.00 дол.

СВЯТА РІДНА ЗЕМЛЯ — Юліян Бескід ..... 5.00 дол.

Замовляти на адресу:

THE LEMKO RESEARCH FOUNDATION, INC.
P.O. Box 7, Clifton, NJ 07011

Published by THE LEMKO RESEARCH FOUNDATION, Inc.
P.O. Box 7 Clifton, New Jersey 07011 USA